Podpisnik: Mateja Lekan Štrukelj
Izdajatelj: Republika Slovenija
Čas podpisa: 14:48, 23.10.2026
Ref. št. dokumenta: 004-5/2026/2567

URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE **ŠT. 1758/2026 Z DNE 23. 10. 2026**

2026-01-2418

Na podlagi 81. člena Zakona o urejanju prostora (ZureP-3; Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US, 75/25 in 14/26) ter 16. člena Statuta Občine Šmarje pri Jelšah (Uradni list RS, št. 57/17, 54/19, 101/24, 44/25 in 7/26) je Občinski svet Občine Šmarje pri Jelšah na 26. redni seji dne 7. 10. 2026 sprejel

Odlok o Občinskem prostorskem planu Občine Šmarje pri Jelšah

I. POGLAVJE
UVODNE DOLOČBE

1. člen
(uvod)

(1) S tem odlokom se sprejme Občinski prostorski plan Občine Šmarje pri Jelšah (v nadaljevanju: OPP).

(2) OPP je izdelala RRD, Regijska razvojna družba d.o.o. iz Domžal pod št. projekta 10/23.

2. člen
(vsebina in sestavine odloka)

(1) Sestavna dela odloka sta: besedilo odloka in kartografski del.

(2) Besedilo odloka z grafikami obsega poglavja:
– I. Uvodne določbe,
– II. Izhodišča prostorskega razvoja,
– III. Cilji prostorskega razvoja in usmeritve za razvoj poselitve z omrežjem naselij,
– IV. Gospodarska javna infrastruktura,
– V. Območja za razvoj dejavnosti in usmeritve za urejanje krajine,
– VI. Varstvo naravnih in kulturnih kakovosti in varovanje zdravja ljudi,
– VII. Prehodne in končne določbe.

(3) Kartografski del odloka obsega karte:
– Karta 1: Usmeritve za prostorski razvoj občine z naselji v omrežju naselij in njihovo vlogo
– Karta 2: Usmeritve za gospodarsko javno infrastrukturo
– Karta 3: Usmeritve za družbeno infrastrukturo lokalnega pomena in prednostna območja za razvoj dejavnosti, pomembnih za občino
– Karta 4: Usmeritve za urejanje krajine

(4) Spremljajoče gradivo OPP so:
– izhodišča,
– poročilo o sodelovanju z javnostjo,
– strokovne podlage,
– mnenja,

– dokumentacija iz postopkov okoljskih presoj.

II. POGLAVJE
IZHODIŠČA PROSTORSKEGA RAZVOJA

3. člen
(vloga občine v regiji)

(1) Občina predstavlja 4,5 % ozemlja Savinjske statistične regije, ki obsega 31 občin in katere središče je Celje. Pred letom 1995 je občina Šmarje pri Jelšah obsegala še danes samostojne občine Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Bistrica ob Sotli in Kozje.

(2) Regija je bila v obdobju 2000-2006 uvrščena med manj razvite, izračuni indeksa razvojne ogroženosti za programsko obdobje 2007-2013 pa so pokazali, da se je položaj regije v primerjavi z ostalimi izboljšal. Takšen je ostal tudi med programskim obdobjem 2014-2020, medtem ko so se indeksi ogroženosti vseh regij, vključno s Savinjsko regijo močno poslabšali za obdobje 2021-2027. Regija tako v povprečju Slovenije ostaja med razvitejšimi, a je njena ogroženost večja. Občina Šmarje pri Jelšah pripada subregiji Kozjansko z Obsoteljem, ki predstavlja manj razviti del Savinjske regije. Občina predstavlja ruralno obrobje z razmeroma stabilno demografsko sliko in pozitivnim selitvenim prirastom. Tradicionalna prisotnost kmetijstva je pogojena z geografskimi in socialnimi danostmi. V regiji so prepoznavni intenzivni nasadi v ravninskem svetu (hmelj), v nižje gričevnatem delu regije, kjer se nahaja občina Šmarje pri Jelšah, pa predvsem sadovnjaki in vinogradi. Ocenjeno je, da imata tako kmetijstvo kot gozdarstvo še dokajšnje razvojne rezerve, in sicer v povezavi s turizmom in nekaterimi segmenti agroživilske branže.

(3) Najbolj uspešna regijska storitvena dejavnost je zdraviliški turizem, kažejo pa se precejšnje rezerve v komplementarnih dejavnostih. Občina Šmarje pri Jelšah ima na tem področju velik potencial, predvsem zaradi svoje lege, saj na severovzhodu meji na občino Rogaška Slatina, na jugovzhodu pa na občino Podčetrtek.

(4) Območno razvojno partnerstvo Obsotelja in Kozjanskega, poleg občine Šmarje pri Jelšah, sestavljajo še Bistrica ob Sotli, Kozje, Dobje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec in Šentjur. Območje predstavlja geografsko, razvojno in turistično zaključeno celoto. Občine se povezujejo pri reševanju skupnih problemov in na razvojnih projektih. V izdelavi je območni razvojni program za obdobje 2021-2027, katerega izhodišča upoštevamo tudi v tem dokumentu.

4. člen
(stanje in značilnosti dosedanjega razvoja)

(1) Občina Šmarje pri Jelšah meri 107,7 km2 in je imela v letu 2023 10.505 prebivalcev. Gostota poselitve znaša 97,5 prebivalca na km2, kar predstavlja 93 % slovenskega povprečja. Število prebivalcev je od leta 1961 raslo, v letih od 1991 do 2002 se je rast umirila in tudi v prihodnjih letih ne kaže večjega porasta.

(2) Površje občine predstavlja valovito terciarno gričevje z vmesnimi dolinami in osrednjim podoljem in pripada Voglajnsko-Sotelski Sloveniji. Značilna je pokrajinska zaprtost proti Zasavju in na drugi strani pokrajinsko-gravitacijska pripadnost Savinjski makroregionalni enoti. Konfiguracija terena je pogojevala obliko poselitve, zato je avtohton vzorec izredno razpršen.

(3) V občini je 77 naselij (prevladujejo podeželska razložena naselja), od katerih razvojno izstopata Šmarje pri Jelšah in Mestinje, naselji ob glavnih prometnih žilah.

(4) Morfologija terena in ugodno podnebje ponujajo dobre pogoje za gojenje vinske trte. Vinogradi predstavljajo slabe 3 % kmetijskih površin. Odstotek gospodinjstev s kmečkimi gospodarstvi je močno nad slovenskim povprečjem, okoli 55 % površin v občini predstavljajo kmetijske površine.

(5) Oddaljenost od središč nacionalnega in regionalnega pomena ter avtocestnih povezav prispeva k dejstvu, da se občina sooča z razvojnimi problemi na mnogih področjih (pomanjkanje zaposlitvenih in kariernih možnosti). Povprečna mesečna plača delovno aktivnih prebivalcev zaostaja za državno.

(6) Iz obdobja pred letom 1990 obstajata dva proizvodna obrata, Vitli Krpan d.o.o. in Vital, po tem obdobju pa se je začel porast zaposlovanja v zasebnem podjetništvu, tako da je zaposlovanje v tem sektorju v porastu. Kljub temu se še vedno veliko delovno aktivnega prebivalstva vozi na delo v drugo občino iste statistične regije (Šentjur, Celje, Rogaška Slatina). Nezanemarljiv delež delovno aktivnega prebivalstva se vozi na delovno mesto tudi v drugo statistično regijo (Osrednjeslovenska, Podravska,…). Precejšnje število delovnih mest je tudi v službah javne uprave, saj je Šmarje pri Jelšah upravno središče šestih občin Obsotelja in Kozjanskega.

5. člen
(težnje)

(1) Zaradi premajhne ponudbe pestrosti delovnih mest, ki jih je možno najti le v večjih mestnih središčih se nekateri mladi izobraženci odseljujejo iz občine (Ljubljana, Maribor), ali pa delovno aktivno prebivalstvo dnevno migrira v bližnja zaposlitvena središča izven občine (Celje, Šentjur, Rogaška Slatina, Podčetrtek).

(2) Zaradi zaraščanja kmetijskih zemljišč (nizka vrednost zemljišč) in atraktivnih lokacij so bili v prejšnjih desetletjih pritiski zlasti prebivalcev iz razvitejših regionalnih središč za gradnjo sekundarnih bivališč za preživljanje prostega časa dokaj veliki. V zadnjih letih se ta trend nekoliko umirja, pojavlja pa se predvsem trend preobrazbe obstoječih sekundarnih bivališč v primarna bivališča ali v turistične nastanitve.

6. člen
(problemi)

(1) Dnevno migriranje zaposlenih v sosednje in tudi bolj oddaljene občine (Šentjur, Celje, Rogaška Slatina, Ljubljana in druge).

(2) Oddaljenost regije Obsotelje - Kozjansko od večjih mest in pomembnih cestnih povezav (predvsem avtocestnih povezav).

(3) Neustrezna prometna ureditev skozi naselje Šmarje (tranzitni promet), kjer se pojavlja nivojsko križanje magistralne ceste z železniškim prometom. V občini so bili ukinjeni številni nezavarovani železniški prehodi.

(4) Zaradi pomanjkanja nadzora in zakonske nedovršenosti se je poselitev, zlasti v obdobju po potresu leta 1974, širila tudi na nezazidljiva zemljišča.

(5) Majhen obseg ravninskih območij v kombinaciji s poplavno ogroženostjo le-teh povzroča pomanjkanje primernih površin za širitev poslovnih in proizvodnih con (poplavna ogroženost poslovnih con v Mestinju, Šentvidu in Šmarju pri Jelšah).

(6) Zaradi prestrukturiranja kmetijstva se opušča obdelava strmejših in geološko nestabilnih kmetijskih površin, ki se jih ne da strojno obdelovati.

(7) Zaradi razpršene poselitve so stroški gradnje in vzdrževanja ceste in komunalne infrastrukture visoki.

(8) Neustrezna ureditev odvodnjavanja in čiščenja odplak pri razpršeni poselitvi.

(9) V pretežnem delu občine so tla močno podvržena plazenju, kar ob večjih nalivih povzroča veliko gmotno škodo.

7. člen
(prednosti in priložnosti)

(1) Občina ima dobro ohranjeno naravo, z velikim obsegom območij varstva narave in kulturne dediščine (zelo zdravo in kakovostno bivalno okolje).

(2) Osnova za razvoj gospodarstva in zagotavljanje delovnih mest za domače prebivalstvo je v gospodarskih conah v Šmarju (vzhod, zahod) in Mestinju.

(3) Potencial za hitrejši razvoj turizma je v dopolnjevanju turistične ponudbe in dograjevanju turistične infrastrukture, predvsem v povezavi s kulturno dediščino, naravnimi vrednotami, kmetijstvom oz. kmečkim podeželjem (možnosti za razvoj ekološkega kmetovanja) in v navezavi na regijsko najbolj razviti zdraviliški turizem. Kmetijstvo poleg svoje primarne dejavnosti skrbi za ohranjanje poseljenosti podeželja, z obdelavo kmetijskih zemljišč skrbi za ohranjanje strukture kulturne krajine, z razvojem dopolnilnih dejavnosti na kmetijah se med drugim razvija turizem na podeželju. Krajinska slika predstavlja pomemben dejavnik pri razvoju turizma na določenem območju, je nenazadnje rezultat tradicionalnih rab prostora v preteklosti, med drugim tudi kmetijske dejavnosti. Razvoj turistične dejavnosti na podeželju je tesno povezan z razvojem kmetijske dejavnosti.

III. POGLAVJE
CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA IN USMERITVE ZA RAZVOJ POSELITVE Z OMREŽJEM NASELIJ

8. člen
(cilji)

(1) Zagotoviti nadaljnji razvoj gospodarstva in posledično preprečiti odhajanje delovne sile, za kar je potrebno zapolniti obstoječi gospodarski coni Šmarje in Mestinje ter vzpostaviti dodatne potrebne površine za storitvene in proizvodne dejavnosti. Razvijati gospodarstvo in takšne dejavnosti, v katerih bi se lahko zaposlil tudi izobraženi mladi kader.

(2) Uskladiti stanje objektov, ki so bili zgrajeni pred letom 1967 ali po njem z gradbenim dovoljenjem in niso na stavbnih zemljiščih, s prostorskimi akti občine ter urediti pravni status objektov, zgrajenih brez ustrezne dokumentacije.

(3) Usmerjati stanovanjsko dejavnost na območja, ki so zadostno komunalno opremljena, torej tja, kjer je že sedaj poselitev bolj strnjena (na teh območjih je potrebno zagotoviti zadostne površine za širitve). Pri umeščanju novih počitniških objektov je treba upoštevati območja in kriterije za umeščanje počitniških objektov oz. zidanic v prostor, kot določa izvedbeni akt. Preveriti smiselnost prednostnega usmerjanja počitniških objektov v obstoječi stavbni fond opuščenih oz. neizkoriščenih pomožnih kmetijskih objektov. V primeru uporabe opuščenih oziroma neizkoriščenih pomožnih kmetijskih objektov za druge namene (na primer kot počitniške objekte), je zadevnim objektom treba predhodno spremeniti namembnost. Območjem, ki bi bila namenjena turistični dejavnosti, pa je treba določiti ustrezno namensko rabo prostora. Določiti je potrebno območja in kriterije (s posebnim poudarkom na družbeni

in gospodarski infrastrukturi) za območja, kjer je sprejemljiva sprememba iz sekundarnih v primarna ali turistična bivališča.

(4) Ohranjati in razvijati kmetijsko dejavnost. Kmetijstvo je ena izmed pomembnih dejavnosti v občini, zato bo Občina v okviru svojih pristojnosti v ta namen spodbujala izvajanje programov in ukrepov v okviru strategij lokalnega razvoja, zagotavlja strokovne podlage in spodbude za razvoj dopolnilnih dejavnosti kmetij, ki bi lahko predstavljale dodaten vir dohodkov za podeželsko prebivalstvo. Za potrebe zmanjšanja občutljivosti kmetijske pridelave na podnebne spremembe se preveri možnost izvedljivosti namakalnih sistemov v občini.

(5) Opredeliti kvalitetne krajine vinogradniških območij in jim določiti smernice razvoja.

(6) V povezavi s strategijo razvoja državnega cestnega omrežja čim prej urediti navezavo na avtocestni priključek Dramlje. Za dosego tega cilja prioritetno reševati: ureditev prometa skozi naselji Šentvid in Šmarje pri Jelšah, rekonstrukcijo križišča v naselju Mestinje.

(7) Na območjih z dovolj veliko gostoto poseljenosti urediti in dograditi kanalizacijske sisteme s pripadajočimi čistilnimi napravami do leta 2027. Izvajati izboljšave in večanje kapacitet na vodovodnem omrežju v smislu zagotavljanja zadostnih količin pitne vode za prebivalstvo in gospodarstvo.

(8) Energetske sisteme razvijati v smislu ekološko sprejemljivejših energentov.

(9) Spodbujati rabo obnovljivih virov energije (sončne energije, biomase itd.).

(10) Revitalizirati kulturno dediščino (prioritetno pristopiti k ureditvi dvorca Jelšingrad s parkom, dokončati obnovo Kalvarije, urediti kraj Sladka Gora, urediti trge zaščitene kot naselbinska dediščina: Lemberg, Kristan Vrh in Sveti Štefan,) in vzpodbujati obnovo ostalih kulturnih spomenikov in objektov kulturne dediščine na območju občine Šmarje pri Jelšah. Povezati in približati območja ohranjanja narave s smiselnim umeščanjem dejavnosti, ki so z varstvom kompatibilne (npr. pohodništvo, kolesarstvo, ekološko kmetovanje in podobno). Zagotavljati prostorske pogoje za uresničevanje javnega interesa na področju kulture, zagotavljanje optimalnega delovanja javne infrastrukture na področju kulture, ustvarjanje enakih možnosti za dostop in delovanje na kulturnem področju vsakomur, zagotavljanje varstva kulturnih dobrin.

(11) Izboljšati turistično ponudbo. Predvsem je potrebno celostno zasnovati in organizirati turistično infrastrukturo, zato je potrebno predvideti in zagotoviti prostorske možnosti za prenočitvene kapacitete in razvoj gostinske dejavnosti na podeželju, turistično prometno infrastrukturo (kolesarske, jahalne, vinske in druge poti), športno-rekreacijske površine in podobno.

(12) Spodbujati akcije, aktivnosti in investicije s področja trajnostne mobilnosti.

(13) Ohranjati zavarovana območja narave in naravnih vrednot ter ohranjanje biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in območjih Natura 2000.

(14) Izvajanje ukrepov za preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst.

9. člen
(zasnova prostorskega razvoja občine)

(1) Zasnova prostorskega razvoja občine je razvidna iz Karte 1. Razen bolj urbaniziranih območij Šmarja pri Jelšah in Mestinja ter vinogradniških območij v občini ni izrazitih morfološko in funkcijsko zaokroženih območij. Povsod prevladujejo razpršena poselitev, kmetijstvo in vmesna, pretežno gozdnata, osojna pobočja.

(2) Razvoj naselij se mora usmerjati predvsem v notranjost naselij ter omejevati širitev naselij navzven. Urbane površine je treba zaokrožati in zgoščevati. Širitev pozidave se prvenstveno usmerja v opuščena, že pozidana območja in površine, ki so bile v preteklosti razvrednotene. Pri tem se v čim večji možni meri ureditve načrtujejo v sklopu obstoječih poselitvenih območij. Preprečevati je treba novo posamično poselitev.

(3) Pri umeščanju novih poselitvenih območjih ter pomembnejše infrastrukture (obvoznica, čistilna naprava Grobelno) je na podlagi ustreznih strokovnih podlag (HHŠ za obstoječe in načrtovano stanje razredov poplavne nevarnosti) potrebno preprečiti negativni vpliv novih ureditev v prostoru na poplavno ogroženost z načrtovanjem celovitih protipoplavnih ukrepov, na podlagi katerih se poplavna ogroženost zmanjša.

(4) Območje Šmarje pri Jelšah bomo razvijali kot območje intenzivnega razvoja poselitve. Vanj bomo usmerjali vse urbane funkcije, krepili bomo njegove športno-rekreacijske funkcije, tako, da bomo območje športnih površin okoli dvorca Jelšingrad vključili v urbanistično zasnovo in jih bolje povezali z naseljem (rekreacijske poti). Prav tako bomo v območje urbanistične zasnove vključili spomeniški kompleks sv. Roka s kalvarijo na jugu naselja.

(5) Območje Mestinja je prav tako območje intenzivnega razvoja poselitve, ki pa mu bomo predvsem krepili gospodarske dejavnosti.

(6) Območja intenzivnega vinogradništva bomo razvijali tako, da se bo njihova vloga ohranjala in razvijala. Poselitev bomo širili s smiselnim umeščanjem zidanic, spodbujali bomo razvoj turizma v obliki ponudbe vinske turistične ceste. Varovali bomo večje sklenjene vinograde, ki so namenjeni intenzivni kmetijski proizvodnji in območja izjemnih kvalitet prostora.

(7) Območja zmernega razvoja poselitve so pretežno ruralna območja, kjer se poselitev razvija v manjšem obsegu. Poudarek je na krepitvi vloge manjših središč kot nosilcev razvoja v lokalnem prostoru. Na območjih zmernega razvoja poselitve se večja pozornost posveča razvoju krajine, zlasti primarnih dejavnosti, spodbuja pa se tudi vključevanje teh območij v turistično ponudbo občine.

(8) Na območjih omejenega razvoja poselitve bomo prednostno ohranjali prevladujoče gozdne površine in varovali ohranjeno naravno krajino (npr. sotesko Ločnice). Širitev poselitve bomo omejevali, spodbujali pa bomo povezovanje teh območij v turistično ponudbo občine (izletniški turizem).

10. člen
(omrežje naselij)

(1) V občini je 77 statističnih naselij (po RPE). Več kot 91 % jih ima manj kot (do vključno) 200 prebivalcev, samo naselja Grliče, Mestinje, Grobelno - del, Kristan Vrh, Šentvid pri Grobelnem, Bodrež in Šmarje pri Jelšah imajo več kot 200 prebivalcev (Šmarje pri Jelšah je edino naselje, ki ima več kot 1000 prebivalcev).

(2) Hierarhija naselij v občini Šmarje pri Jelšah (po OPP) je določena na podlagi Strategije prostorskega razvoja Slovenije 2050 (Resolucija o strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 – ReSPRS2050, Uradni list RS, št. 72/23; v nadaljevanju: SPRS2050) in je razvidna iz Preglednice 1 in Karte 1.

(3) Naselje Šmarje pri Jelšah je na podlagi SPRS2050 opredeljeno kot središče četrte ravni. V njem so skoncentrirana vse upravne, zdravstvene, šolske, sodstvene in kulturne funkcije, ki so določena za središča četrte ravni. V gravitacijskem območju naselja Šmarje pri Jelšah živi okoli 40% prebivalcev občine. Vlogo upravnega središča bomo ohranjali, krepili bomo posamezne funkcije, ki niso razvite v zadostni meri in imajo možnosti za razvoj. Predvsem bomo krepili gostinsko in turistično ponudbo (v povezavi z Rogaško Slatino in Podčetrtkom), proizvodno in storitveno obrt ter vzgojne in izobraževalne dejavnosti. Omogočili bomo prostorske možnosti za razvojne potrebe kulture.

(4) Ostala naselja znotraj občine Šmarje pri Jelšah, navezujoč na SPRS2050, nimajo nobene središčne funkcije. Območje občine prav tako ni vključeno v nobeno somestje ali širše mestno območje. Ostala naselja so na podlagi SPRS2050 opredeljena kot podeželska naselja oziroma vasi. Kljub temu se ta naselja med sabo razlikujejo po številu umeščenih dejavnosti v prostor.

(5) Na podlagi SPRS2050 se večina območja občine uvršča v območje odmaknjenega podeželja. Razvoj podeželskih območij se bo usmerilo v odpravo negativnih trendov krčenja gospodarskih aktivnosti in storitev na odmaknjenem podeželju k ohranitvi vitalnosti jedrnega podeželja ter prestrukturiranju podeželskega prostora v povezavi s potrebami urbanih območij, pri čemer se bo ohranjala vloga primarnih dejavnosti.

(6) V naselju Mestinje poleg splošnih servisnih funkcij razvijamo gospodarske dejavnosti v poslovno-proizvodni coni ob Lemberžici in Mestinjščici. Zaradi vzpostavitve nove nujne medicinske pomoči v Mestinje umeščamo Satelitski urgentni center (SUC).

(7) Naselja Mestinje, Šentvid pri Grobelnem, Zibika, Sladka Gora, Sveti Štefan, Kristan Vrh, Spodnje Mestinje in Tinsko svoja gravitacijska območja oskrbujejo predvsem z osnovnimi izobraževalnimi (osnovne šole) in družbenimi funkcijami (sedeži krajevnih skupnosti, gasilski domov, župnišči), ne predstavljajo pa zadostne oskrbe za delovno silo (gre le za manjše obrtne in storitvene delavnice). Z vidika kulturne dediščine je potrebno na tem mestu omeniti še naselje Lemberg. V vseh naštetih naseljih se na področju kulture zagotavlja možnost za udejanjanje ljubiteljske kulture, medtem, ko je pomanjkljivo razvita trgovska oskrba, gostinska ponudba in osnovni poslovni servis (bankomat). Navedene funkcije bomo skušali krepiti in razvijati.

(8) V naseljih Stranje in Grobelno – del imata poleg večjega števila manjših obrtnih, storitvenih ali trgovskih obratov zaradi svoje lege, tudi nekatere pomembne prometne funkcije.

11. člen
(gravitacijska območja)

Gravitacijska območja so določena glede na rezultate analize o dnevnih delovnih migracijah, opremljenosti centralnih krajev, dosedanjih planskih delitvah in naravnih značilnostih. Določenih je 7 gravitacijskih območij Sladka Gora, Mestinje, Šentvid pri Grobelnem, Šmarje pri Jelšah, Kristan Vrh, Sveti Štefan in Zibika, kot je prikazano na Karti 1.

12. člen
(razvoj poselitve)

(1) Koncept poselitvenega razvoja Občine Šmarje pri Jelšah temelji na zagotavljanju umeščanja dejavnosti stanovanj in infrastrukture predvsem v okviru strnjenih naselij in komunalno opremljanje površin za bivanje, oskrbo in storitve na primernih lokacijah ter površin za rekreacijo in preživljanje prostega časa. Razvoj poselitve bo načrtovan v skladu s prostorskimi možnostmi in omejitvami in tako, da se preprečuje prostorske konflikte in navzkrižja med različnimi rabami, zagotavlja kvalitetnejše in privlačnejše bivalno in naravno okolje, ustvarja možnosti za gospodarski razvoj in družbeno pravičnost, zagotavlja racionalno širjenje naselja, poudarja notranji razvoj, pri katerem je pomembno ustvarjanje nove kvalitetnejše strukture in rabe urbanega prostora ter ohranjanje kulturne, predvsem stavbne in naselbinske dediščine, biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot. Ob poseganju naj bo prioriteta uvedba naravnih krajinskih členov ter ohranjanje tradicionalnega načina pozidave v lociranju in tudi obliki gradnje. Novogradnje naj bodo v prostor umeščene upoštevajoč obstoječo morfologijo in strukturo poselitve (mozaičnost, smeri, velikost volumnov). Stavbna tipologija in materiali naj bodo prilagojeni lokalnim značilnostim. Poselitev se usmerja v ureditvena območja naselij ter se širi na območja za dolgoročni razvoj naselij, kot je razvidno iz Karte 1.

(2) Ureditveno območje naselja (UON) se določi za vsa naselja, kot je določeno v Preglednici 1 in prikazano na Karti 1.

(3) Območje za dolgoročni razvoj se (navezujoč na SPRS2050) določi naselju Šmarje pri Jelšah, ki je naselje četrte ravni (po SPRS2050).

(4) Druga ureditvena območja (DrUO) se načrtujejo zunaj ureditvenega območja naselja kot območja prostorskih ureditev, ki niso namenjena stalnemu bivanju in ki jih zaradi tehničnih, tehnoloških ali prostorsko funkcionalnih razlogov ni smotrno načrtovati v naselju, kot je določeno v Tabeli 1 in prikazano na Karti 1.

(5) Obstoječa posamična poselitev je prikazana na Karti 1 in se ohranja v skladu z določili zakona o urejanju prostora.

(6) Podrobnejša določitev mej poselitvenih območij se določi v OPN, tako da jih je mogoče grafično prikazati v katastru nepremičnin.

Tabela 1: Omrežje naselij v občini Šmarje pri Jelšah z oznakami ureditvenih območij naselij in drugih ureditvenih območij.

Naselja (z oznako UON)	**Hierarhija naselij**
Šmarje pri Jelšah (ŠM)	občinsko središče - središče četrte ravni
Mestinje (ME)	vas s poudarjeno gospodarsko funkcijo
Kristan Vrh (KV-1), Sladka Gora (SG), Zibika (ZI-1) Spodnje Mestinje (SPM), Zgornje Tinsko (ZT-1), Šentvid pri Grobelnem (SEG-1), Sveti Štefan (SST) ter Stranje (SR-1, SR-2, SR-3).	vasi z več dejavnosti
Babna Brda (BB-1, BB-2), Babna Gora (BG), Babna Reka (BR), Belo (BE-1, BE-2), Bobovo pri Šmarju (BS-1, BS-2, BS-3), Bodrež (BO-1, BO-2), Bodrišna vas (BV), Brecljevo (BC), Brezje pri Lekmarju (BL), Cerovec pri Šmarju (CE-1, CE-2), Dol pri Pristavi (DP), Dol pri Šmarju (DS-1, DS-2), Dragomilo (DR), Dvor (DV), Globoko pri Šmarju (GS-1, GS-2), Gornja vas (GV-1, GV-2), Grliče (GL-1, GL-2, GL-3), Grobelce (GO-1, GO-2), Grobelno – del (GR-1, GR-2), Hajnsko (HA-1, HA-2), Jazbina (JA-1), Jerovska vas (JV), Ješovec pri Šmarju (JE), Konuško (KON), Koretno (KO), Korpule (KP), Kristan vrh (KV-2, KV-3), Krtince (KR), Laše (LA), Lekmarje (LK-1, LK-2), Lemberg pri Šmarju (LE), Lipovec (LI), Mala Pristava (MP-1, MP-2), Močle (MO-1, MO-2), Nova vas pri Šmarju (NV), Orehovec (OR), Pečica (PE-1, PE-2), Platinovec (PL-1, PL-2), Polžanska Gorca (PG), Polžanska vas (PO-1, PO-2), Predel (PR-1, PR-2), Predenca (PR), Preloge pri Šmarju (PS-1, PS-2), Pustike (PU), Rakovec (RA), Senovica (SE-1, SE-2), Šentvid pri Grobelnem (SEG-2), Šerovo (SER-1, SER-2, SER-3), Škofija (SK-1, SK-2), Sotensko pri Šmarju (SO), Spodnja Ponkvica (SP), Spodnje Selce (SS), Spodnje Tinsko (ST-1, ST-2), Strtenica (SN-1, SN-2), Vinski vrh pri Šmarju (VV), Vodenovo (VO), Vrh (VH), Vršna vas (VR), Završe pri Grobelnem (ZG), Zgornje Tinsko (ZT-2), Zibika (ZI-2, ZI-3), Zibiška vas (ZV).	vasi - naselje brez središčnih funkcij
Druga ureditvena območja DrUO	
D1 območje sončne elektrarne (Polžanska vas in del Polžanske Gorce)	

D2 območje za turizem (Polžanska Gorca in Vodenovo)
D3 športno rekreacijske površine - razgledni in komunikacijski stolp (Polžanska Gorca in Vodenovo)
D4 območje cerkve Sv. Mihaela z zelenimi površinami (Pečica)
D5 območje kmetijske proizvodnje s sončno elektrarno (Pečica)
D6 območje za turizem (Sladka Gora)
D7 območje okoljske infrastrukture - vodno zajetje (Pečica in Beli Potok Pri Lembergu)
D8 športni center – tenis igrišče (Beli potok pri Lembergu)
D9 območje cerkve sv. Pankracija (Lemberg pri Šmarju)
D10 območje za motokros (Lembergu pri Šmarju)
D11 območje za turizem (Lemberg pri Šmarju)
D12 območje za turizem in rekreacijo (Šentvid pri Grobelnem)
D13 športni center (Močle)
D14 območje cerkve Sv. Lovrenca (Močle)
D15 območje kmetijske proizvodnje (Sotensko pri Šmarju)
D16 območje cerkve sv. Miklavža (Sotensko pri Šmarju)
D17 območje za turizem (Sotensko pri Šmarju)
D18 kamnolom (Pijovci)
D19 območje za turizem (Preloge pri Šmarju)
D20 gospodarska cona Strojegradnja SAS (Krtince)
D21 cerkev sv. Benedikta (Krtince)
D22 območje za turizem, šport in rekreacijo (Brecljevo)
D23 gospodarska cona Vitli Krpan (Šerovo, Jazbina)
D24 območje kmetijske proizvodnje (Jazbina)
D25 območje za turizem (Dol pri Šmarju)
D26 območje za turizem (Bajsova domačija - Kristan Vrh)
D27 (črtan)
D28 območje kmetijske proizvodnje (Hajnsko)
D29 območje kmetijske proizvodnje (Grobelce)
D30 gospodarska cona (Bukovje v Babni Gori)
D31 območje za turizem (Strtenica in Brezje pri Lekmarju)
D32 pokopališče (Zibika)
D33 območje za turizem (Orehovec)
D34 območje za turizem (Orehovec)
D35 območje kmetijske proizvodnje (Spodnje Tinsko)
D36 območje za turizem – izletniška kmetija Gorca pri Krašu (Spodnje Tinsko in Bezgovica)
D37 območje za turizem - grad Žusem (Babna Gora)
D38 območje za turizem (Babna Gora)

D39 območje intermodalne točke - železniško postajališče s površinami za poslovne dejavnosti in skladiščenje (Stranje)
D40 območje poslovne cone (Završe pri Grobelnem)
D41 območje namenjeno mirujočemu prometu (Belo)
D42 območje poslovne cone (Krtince)
D43 območje kmetijske proizvodnje - žaga (Sotensko pri Šmarju)
D44 območje za obrt (Pečica)
D45 kapela (Vršna vas)
D46 območje za potrebe komunalnih dejavnosti (Pijovci)

(7) Prepoznavne značilnosti naselij in prostora so cerkve z zvoniki, vinogradi in hrami, zidanice ter kleti na vinorodnih območjih. Pojavljajo se zaplate gozda in posamezna drevesa. Razčlenjen gričevnat svet je pogojeval razpršen vzorec poselitve. Razen redkih izjem, so naselja razložena po slemenih, pobočjih in dolinah. Šmarje pri Jelšah je strnjeno mestno naselje. Kot gručasta lahko opredelimo naslednja naselja: Zadrže, Šerovo, Mestinje, Spodnje Mestinje, Šentvid pri Grobelnem, Završe pri Grobelnem, Grobelno - del, Zibiška vas. V jedru gručasta so naselja: Močle, Dvor, Zibika, Bodrišna vas, Gornja vas, Zgornje Tinsko. Spodnje Tinsko je dokaj strnjeno naselje, Dragomilo je razloženo naselje z obcestnim jedrom, Stranje pa obcestno slemensko naselje. Vsa ostala naselja so razložena.

(8) Med nekaterimi bolj strnjenimi naselji ali deli naselij je potrebno vzdrževati zelene cezure (Dvor - Šmarje pri Jelšah, Stranje "Poslovno proizvodna cona Mestinje jug" - Stranje naselje, Grliče "Poslovno proizvodna cona Mestinje jug" - Stranje). Poseben primer so naselja vzdolž državne ceste in železniške proge. Da preprečimo nastanek razpotegnjene obcestne pozidave, je potrebno poselitev usmerjati tako, da se v naseljih obstoječe gruče stavbnih zemljišč povezuje in v tem delu poselitev zgoščuje, med naselji pa ostajajo pasovi zelenih oz. odprtih površin (Šmarje - Zadrže, Grliče ob cesti Mestinje - Podčetrtek, Šentvid - Grobelno).

(9) Podeželska naselja se prednostno urejajo s prenovo in notranjim razvojem in sicer skupaj s prenovo mobilnosti ter oskrbe z energijo in drugimi viri. Poudarek je na vzdrževanju in prenovi obstoječega kakovostnega stavbnega fonda, zgoščevanju naselbinske strukture, ki se funkcionalno in tehnološko, ob upoštevanju pričakovanih demografskih sprememb, prilagodi potrebam prebivalcev. V sklopu teh se upoštevata ohranjenost kakovostnih naselbinskih jeder in prepoznavnih silhuet ter usmeritev glede varstva kulturne dediščine in okolja ter prepoznavnosti naselij in krajine.

(10) Na območjih posamične poselitve se bo dopuščalo ohranjanje in delno dopolnjevanje obstoječih objektov in dejavnosti, namembnost teh površin je stanovanjska, kmetijska, možne pa so tudi turizem, gostinstvo, oskrba, obrt in storitve. Posamična poselitev se oblikovno in komunalno sanira ter tako ohranja tradicionalni vzorec poselitve. Opušča se poselitev na območjih, najbolj ogroženih zaradi poplav in plazov. V okviru enot posamične poselitve na podeželju se lahko obnavlja obstoječi stavbni fond, ki se izjemoma lahko dopolni s posamično novogradnjo ob upoštevanju usmeritev za prepoznavnost naselij in krajine ter varstvo narave in virov, če gre za modernizacijo obstoječe dejavnosti, zlasti primarne (kmetijstvo, gozdarstvo) ali s tem povezano dopolnilno dejavnost na perspektivnem kmetijskem gospodarstvu.

(11) Na drugih ureditvenih območjih je treba upoštevati tradicionalni vzorec poselitve in krajinsko sliko v katero se umešča objekte, da se doseže skladnost v prostoru. Objekti morajo upoštevati in doseči skladnost z značilnimi arhitekturnimi prvinami ter oblikovanjem okolice objektov s ciljem krepitve lokalne identitete.

(12) Načrtovati je treba prostore, ki bodo odporni na podnebne spremembe in njihove posledice, kot so poplave, suše in vročinski valovi. Načrtovati je treba urejene in funkcionalne meje med naselji in

ruralnimi območji, pri čemer se spodbuja ohranjanje podeželske krajine in odprtega prostora. Spodbuja se trajnostno kmetijstvo in gozdarstvo ter podpira kmetijske dejavnosti, ki so v sozvočju z ohranjanjem krajinske pestrosti. Ohranja se tradicionalno arhitekturo ter spodbujati obnovo objektov, ki so del lokalne identitete. Upošteva se zgodovinske značilnosti občine pri načrtovanju prostora, kot so vaške ceste, tradicije kmetovanja in naselbinske strukture.

(13) Usmeritve za razvoj poselitve v Občini Šmarje pri Jelšah so osnova za dolgoročno usmerjanje dejavnosti, pri čemer so upoštevane zmogljivosti prostora, racionalnost opremljanja zemljišč, značilnosti obstoječega omrežja naselij in obstoječe pozidave. Predstavljajo osnovo za usmerjanje investicij v gradnjo in prenovo stanovanjskih in nestanovanjskih stavb ter objektov gospodarske javne infrastrukture.

(14) V zvezi z arhitekturno prepoznavnostjo in oblikovanjem mest ter drugih naselij je treba upoštevati naslednje usmeritve:

– z oblikovanjem naselij se varuje podobo, merilo in krajinski okvir, sanira vidno degradirane prostore in ustvarja novo arhitekturno prepoznavnost v sožitju z obstoječimi kvalitetami prostora. Pri tem se spoštuje značilnosti prostora in podedovane vrednote ter naravne vrednote, poudarja oblikovne vrednote naselja in varuje dominantne poglede, z načrtno prenovo ohranja zgodovinska naselja oziroma njihove dele, zlasti tiste, ki so naselbinska dediščina;

– ohranja se značilne obrise naselja ter usmerja pozornost na možnost zgostitev in zapolnitev urbanega tkiva; višinski gabariti naj sledijo obstoječim in se prilagodijo obstoječi strukturi;

– prepoznava in ohranja se morfološke značilnosti, ki poudarjajo prepoznavnost mest in drugih naselij v skladu s krajino, v katero so umeščena in se zagotavlja razvojno kontinuiteto in celovitost kvalitetnih struktur (omrežje vodotokov, smeri komunikacij in regulacij ter smeri in konfiguracije zidave);

– vodne in obvodne površine v naselju se približa naselju z izboljšavo obvodnih površin, urejenimi pešpotmi, ozelenitvami, ustvarjanjem mikroambientov, manjših parkov, igrišč in podobno, kar omogoča prostočasne dejavnosti;

– pri urejanju naselij se pozorno oblikuje območja obvoznic, vpadnic, uličnega, cestnega in obcestnega prostora, pomembna vozlišča, zelene površine in druge odprte površine;

– pri načrtovanju in urejanju mest in drugih naselij se stremi k urejenemu in prostorsko uravnoteženemu in oblikovno skladnemu razvoju posameznega naselja tako, da se zagotavlja arhitekturno prepoznavnost na ravni celotnega naselja in na ravni posamezne funkcionalne enote ali dela naselja;

– ohranjanje arhitekturne prepoznavnosti se izvaja z načrtnim urejanjem in prenovo naselij. Pri prenovi, načrtovanju, oblikovanju in urejanju naselij se upošteva ohranjeno in prepoznavno kulturo stavbarstva preteklih obdobij in pri tem uravnovesi sodobna tehnološka in oblikovna izhodišča z obstoječimi vrednotami;

– zaradi varovanja kakovostnih značilnosti naselij, zlasti tistih, ki so del naselbinske dediščine, se upošteva in ohranja njihov naselbinski videz. Odstopanje je možno le v primeru, da pomeni novo oblikovno in prostorsko kakovost in je ta sprejemljiva tudi iz vidika varstva kulturne dediščine.

13. člen
(notranji razvoj naselij, prenove obstoječega stavbnega fonda in sanacije degradiranih urbanih območij ter širitev naselja)

(1) Vsa naselja imajo določena ureditvena območja ki sledijo principu notranjega razvoja, ki teži k zgoščevanju poselitve v nepozidanih območjih stavbnih zemljišč ob upoštevanju zagotovitve kvalitetnih bivalnih pogojev z zadostnimi funkcionalnimi zemljišči, zelenimi in rekreativnimi območji. Možnosti notranjega razvoja po posameznih dejavnostih so podrobneje opredeljene v nadaljevanju.

(2) Načrtuje se ureditev širšega območja dvorca Jelšingrad v naselju Šmarje pri Jelšah, revitalizacija naselja Sladka Gora, ter prenova vasi Kristan Vrh in trga Lemberg. V krajih z delujočimi podružnicami OŠ Šmarje (Šentvid, Sveti Štefan, Zibika, Mestinje, Sladka Gora, Kristan Vrh), se ustvarja pogoje za gradnjo novih stanovanj, prednostno s prenovo obstoječega stavbnega fonda.

(3) Dvorec Jelšingrad je leta 2022 odkupila občina in leto kasneje pričela s prvimi statično sanacijskimi deli. Dvorec, ki ima za naselje in občino Šmarje reprezentativno vlogo, se nahaja na izpostavljeni legi na levi strani ob vstopu v naselje Šmarje iz šentjurske strani. Širše območje okoli dvorca je namenjeno zelenim površinam, v okviru katerih naj se uredijo razne športne površine, še vedno pa je mogoče po prvotnih planih iz leta 1990 urediti igrišče za golf. Za to območje, ki ga vključujemo v urbanistično zasnovo Šmarje pri Jelšah, se predvideva oživitev, ki obsega arhitekturno in vsebinsko prenovo dvorca in funkcijsko prenovo širšega območja, v povezavi s turistično in rekreacijsko ponudbo naselja in občine.

(4) Razloženo središčno naselje Sladka Gora leži sredi izrazito vinogradniške pokrajine, predvsem pa je znano po baročni romarski cerkvi Matere božje, ki je spomenik državnega pomena. Sakralni kompleks s pripadajočimi bližnjimi stavbami župnije, kaplanije in mežnarije se prenovi in vzdržuje. Dodaja se aktivnosti za oživljanje kraja in nove stanovanjske kapacitete pri čemer pa se varuje vedute na sakralni kompleks.

(5) Kristan Vrh je manjša obcestna vas gručastih kmetij z dobro ohranjeno zasnovo in primarnimi arhitekturnimi značilnostmi stavbnega fonda. Dominanta vasi je župnijska cerkev sv. Petra. V vas je umeščen nov gasilski dom s pripadajočimi večjimi prostori, kamor se smiselno umeščajo nove dejavnosti (bivanje in obrt). Ureja se odprt osrednji vaški prostor.

(6) Lemberg leži v ozki dolini ob cesti Mestinje - Poljčane. Zaradi lege na križišču cest v Šmarje, Rogatec in Poljčane sta tu od 14. stoletja cveteli trgovina in obrt, vendar trg ni razvil več kot tržno ulico in tudi ni bil obzidan. Višek je dosegel v 18. stoletju, v 19. stoletju pa je začel razvoj zamirati. Na nekdanjo veljavo trga spominjata zlasti kamnit pranger in rotovž. Poleg oblikovne prenove trga je načrtovana tudi funkcijska dopolnitev in vključitev v turistično ponudbo občine.

(7) Kriteriji za širitev naselij so opredeljeni v državni strategiji. Naselje se najprej načrtuje znotraj ureditvenih območij naselja. Ureditveno območje naselja se etapno širi v območje za dolgoročni razvoj naselja glede na utemeljene potrebe naselja.

14. člen
(zeleni sistem)

(1) Zeleni sistem (zelena infrastruktura) je ključen za ohranjanje biotske raznovrstnosti, zagotavljanje ekosistemskih storitev, prilagajanje podnebnim spremembam ter izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev. Ohranja se biotsko pestrost z vzpostavitvijo ekoloških povezav med različnimi naravnimi območji (npr. koridorji), ki lahko služijo tudi vzpostavitvi omrežja peš in kolesarskih poti. Načrtuje se zelene površine v naseljih (za aktivnosti na prostem, kot so igrišča ipd. za aktivno preživljanje prostega časa) ter spodbuja ohranjanje naravnih habitatov v krajini. Pri načrtovanju se upošteva izjemne in prepoznavne krajine, kjer je upravljanje krajin in razvoj poselitve podrejeno vzdržnemu razvoj ter krajin s ciljem ohranjanja kakovostnih, izjemnih ali značilnih prostorskih struktur, ki so odvisne od tipoloških značilnosti krajine ter so pomembne za prepoznavnost prostora in jih je zato treba ohranjati, nadgrajevati ali sanirati.

(2) Vključuje se naravne prvine, da se vzpostavi medsebojno povezano omrežje naravnih in polnaravnih območij, kot je prikazano na Karti 4. Vodotoki Mestinjščica in Zibiški potok, Šmarski in Šentviški potok, Ločnica, Babna reka in Tinski potok. Zaradi neposredne navezanosti se v sistem vključuje tudi Slivniško jezero, ki se sicer nahaja izven območja občine. Značilna vinogradniška območja so VO Babna Reka, VO Babna Gora, VO Grobelce, VO Vršna vas – Koretno, VO Bodrež, VO Vrh – Preloge ter VO Sladka Gora – Pečica. Med njimi je posebej kvalitetna kulturna krajina vinogradniških območij Tinska gora in Babna gora, ki naj se ohranja. Izjemno krajino predstavlja Tinska gora – Babna gora na južnem delu občine. Izven pretežno poseljenih območij se ohranja preplet kmetijske in gozdnate krajine. Območja pretežno ohranjene naravne krajine se ohranja.

(3) Povezave zelenega sistema z zaledjem se vzpostavljajo z Bočem na severovzhodu, Rudnici in Kozjanskem na jugovzhodu ter Rifniku na zahodu.

15. člen
(gradnja zunaj ureditvenih območij naselij)

(1) V občini Šmarje pri Jelšah bo, izjemoma in pod določenimi pogoji, možna gradnja tudi zunaj ureditvenih območij naselij. Z urejanjem drugih ureditvenih območij in posamične poselitve se ustvarja prepoznaven red v prostoru in racionalno prostorsko organizacijo dejavnosti ali zagotavlja ustrezne specifične površine (kmetijski kompleksi, gospodarska območja, turizem, počitniško naselje,...). Pri urejanju drugih ureditvenih območij in posamične poselitve se bo upoštevala velikost in razporeditev stavb v prostoru ter stopnja pravilnosti v oblikovanju (izoblikovanost). Poseben poudarek je tudi na uskladitvi stanja objektov, ki so bili zgrajeni pred letom 1967 ali po njem z gradbenim dovoljenjem.

(2) Druga ureditvena območja in posamična poselitev in način njihovega urejanja bo opredeljen glede na značilnosti obstoječe gradnje, predvsem na osnovi analize lokacije in lege, krajinskih značilnosti, strukture in členjenosti, funkcij stavbnih enot in stavbne tipologije. V primeru, da je poseljena površina, ali že do sedaj načrtovana posamična poselitev izven ureditvenih območij naselij, spoznana kot območje poselitve, ki kot avtohtoni poselitveni vzorec prispeva k prepoznavnosti ali ohranjenosti kulturne krajine, se jo ohranja in varuje z:

– obnovo, prenovo in ponovno ali spremenjeno rabo obstoječih zakonito zgrajenih objektov,

– nadomestno gradnjo zakonito zgrajenih objektov in

– novogradnjo, v kolikor gre za funkcionalno zaokrožitev komunalno že ali načrtovano opremljenega območja.

IV. POGLAVJE
GOSPODARSKA JAVNA INFRASTRUKTURA

16. člen
(prometna infrastruktura)

(1) Glavna prometna žila skozi občino teče v smeri vzhod - zahod po Šmarsko-Rogaškem podolju. Sestavljata jo državna cesta G2-107 in železniška proga II. reda, obe iz smeri Celja proti Rogaški Slatini in naprej proti Hrvaški. V občini sta še dve državni cesti, ki se odcepita od prej omenjene. Prva je državna regionalna cesta R1-219, odsek 1239, ki se odcepi v Mestinju in pelje v smeri Podčetrtek in naprej proti Brežicam in Novemu Mestu. Druga, državna regionalna cesta R1-219, odsek 1237, se odcepi na Podplatu in pelje v smeri proti Poljčanam, Slovenski Bistrici in Mariboru. Dolžina državnih cest je približno 20 kilometrov, glavnih pa 12 kilometrov.

(2) Omrežje občinskih javnih cest je zaradi razpršene poselitve dokaj gosto razvejeno. Skladno z Odlokom o občinskih cestah v Občini Šmarje pri Jelšah (Uradni list RS, št. 59/15) se občinske ceste kategorizirajo na lokalne ceste, javne poti in občinske kolesarske poti. Skupna dolžina vseh lokalnih cest (vključno z lokalnimi zbirnimi mestnimi cestami in lokalnimi mestnimi cestami) znaša 168 kilometrov dolžina ostalih cest (javnih poti in javnih poti za kolesarje) pa znaša 180 kilometrov.

(3) Na prehodu skozi naselje Šmarje pri Jelšah se načrtuje nov potek državne ceste G2-107 in sicer se zaradi razbremenitve ceste skozi naselje načrtuje gradnja razbremenilne ceste. Obstoječa cesta G2-107 zaradi neustreznih tehničnih elementov, preštevilnih neustreznih priključkov in preobremenjenosti, zlasti s tovornim prometom, ne izpolnjuje tehničnih standardov glede varnosti in nosilnosti cestne konstrukcije. Načrtuje se nadomestna razbremenilna cesta, ki bo speljana vzporedno z obstoječo železniško progo. Za povezavo severnega in južnega dela naselja je v območju odcepa za naselje Dvor predviden nadvoz nad železniško progo. Kot dolgoročna rešitev tranzitnega prometa mimo

naselja Šmarje pri Jelšah se ohranja in na zahodu kraja nekoliko korigira obstoječi koridor razbremenilne ceste severno od naselja Šmarje pri Jelšah v dolžini približno 8 kilometrov.

(4) Na odsekih cest G2 – 107 (Celje – Šentjur – Podčetrtek) v Mestinju in v Hajnskem, na odseku ceste Podplat – Topolovec v naselju Krtince, na odseku ceste Bodriška vas – Zadrže v naselju Senovica ter na odseku ceste Hrastje – Grobelce v naselju Bukovje v Babni Gori, je evidentirana črna točka za dvoživke, kjer poteka selitev dvoživk v času razmnoževanja. V primeru rekonstrukcije ceste oziroma njihovem vzdrževanju se naj načrtuje ustrezne tehnične rešitve in varstvene ukrepe za neoviran prehod dvoživk na njihovih ustaljenih selitvenih poteh.

(5) V sklopu izboljšave prometne dostopnosti območja Obsotelja in Kozjanskega na avtocestni priključek Dramlje se poleg navedenih projektov načrtuje tudi ureditev obvozne ceste na območju naselja Šentvid, celovita rekonstrukcija ceste na območju Halarjevega klanca ter rekonstrukcija križišča Mestinje.

(6) Območje občine Šmarje pri Jelšah prečkajo naslednje železniške proge:
– glavna železniška proga št. 30 Zidani Most – Šentilj – d. m.,
– regionalna železniška proga št. 32 d. m . – Rogatec – Grobelno in
– regionalna železniška proga št. 33 d. m. – Imeno – Stranje.

(7) V primeru novogradnje objektov in posegih v obstoječe objekte v varovalnem progovnem pasu železniške proge je treba predvideti ustrezno zaščito pred hrupom zaradi odvijanja železniškega prometa. Upravljalec javne železniške infrastrukture ne bo zagotavljal dodatnih ukrepov varstva pred hrupom, kot tudi ne zaščite pred morebitnimi drugimi vplivi, ki so ali bodo posledica obratovanja železnice za nove objekte in njihove funkcionalne površine niti ne za nova poselitvena območja oz. za območja spremenjene rabe prostora. Izvedba vseh ukrepov za zaščito novih poselitvenih območij oz. območij spremenjene rabe prostora ter novih objektov, pred negativnimi vplivi železniške proge, je obveznost investitorjev novih posegov. V vplivno območje infrastrukturnih objektov, kjer so mejne vrednosti kazalcev hrupa za takšne vire že presežene ni dovoljeno umeščati stavb z varovanimi prostori. Predlaga se, da se v bližino železniških prog (do cca. 500 m) ne umešča območij, za katera je predvidena II. stopnje varstva pred hrupom.

(8) Za vsak nameravan poseg v varovalnem progovnem pasu železniške proge, 108 m levo in desno izven naselja in 106 m levo in desno v naselju, merjeno od osi skrajnega tira je treba pridobiti projektne pogoje in mnenje k projektni dokumentaciji s strani upravljavca javne železniške infrastrukture. V situacijskih načrtih morajo biti za vsako območje ureditve oz. objekt transparentno vrisane parcelne meje in kotirani minimalni odmiki posameznih ureditev od osi železniškega tira. Na grafiki naj bo označena meja varovalnega progovnega pasu in progovnega pasu. Odmik objektov, ureditev, vegetacije in naprav od osi najbližjega železniškega tira in objektov je določen v 925-DN30 Navodilo za gradnjo in posege v progovni in varovalni progovni pas javne železniške infrastrukture. Kotirani morajo biti odmiki ureditev od osi najbližjega tira.

(9) Padavinske vode z objektov in pripadajočih površin ne smejo biti speljane v naprave za odvodnjavanje železniške proge. V primeru novih ureditev se ne sme poslabšati ali ogroziti obstoječega sistema odvodnjavanja železniške proge. Zaradi protipoplavnih ukrepov, posegov na vodnih zemljiščih in območjih vodne infrastrukture ter ostalih ureditev se ne sme ogroziti sestavnih delov javne železniške infrastrukture.

(10) Vse načrtovane ureditve cestne infrastrukture, kolesarskih povezav in pešpoti oziroma njihove rekonstrukcije, morajo biti v skladu s predpisi s področja železniške infrastrukture. Načrtovane ureditve, ki tangirajo kolesarske povezave in pešpoti oziroma njihove rekonstrukcije, morajo potekati izven parcel s statusom javno dobro – javna železniška infrastruktura (JD – JŽI) ter izven progovnega pasu železniških prog.

(11) Namenska raba mora biti usklajena s podatki Matične evidence dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture.

(12) V sklopu načrtovanja izvennivojskih prehodov železniške proge, naj bo višina spodnjega roba nadvoza in nadhodov minimalno 6500 mm nad gornjim robom tirnice.

(13) V sklopu urejanja zelenih površin ob železniški progi naj se upošteva navodila Slovenskih železnic o pogojih za gradnjo in posege v progovni in varovalni progovni pas javne železniške infrastrukture.

(14) Zunaj cone letališča se štejejo za ovire:

– v krogu s polmerom 10 kilometrov od referenčne točke letališča objekti, instalacije in naprave, ki so višje kot 100 metrov ali višje kot 30 metrov, pa se nahajajo na terenu, ki je več kot 100 metrov višji od referenčne točke letališča;

– objekti, instalacije in naprave, ki se nahajajo izven kroga iz prejšnje točke, in ki so višji od 30 metrov in ki stojijo na naravnih ali umetnih vzpetinah, če se vzpetine dvigajo iz okoliške pokrajine za več kot 100 metrov;

– vsi objekti, instalacije in naprave, ki segajo več kot 100 metrov od tal, ter daljnovodi, žičnice in podobni objekti, ki so napeti nad dolinami in soteskami po dolžini več kot 75 metrov.

– Za ovire pod zračnimi potmi štejejo tudi objekti in naprave zunaj naselij, ki so višji od okoliškega terena za najmanj 25 metrov, če se nahajajo znotraj varovalnih pasov posameznih cest, železniških prog, visokonapetostnih vodov in podobno.

– Pri graditvi, postavljanju in zaznamovanju objektov, ki utegnejo s svojo višino vplivati na varnost zračnega prometa je potrebno pridobiti ustrezno mnenje Javne agencije za civilno letalstvo RS k lokaciji oziroma k izgradnji takega objekta, objekt pa je potrebno označiti in zaznamovati v skladu z veljavnimi predpisi.

(15) Občina bo razvijala sistem trajnostne mobilnosti in intermodalnosti z uvajanjem sistema prometne infrastrukture in drugih prostorskih ureditev, načinov transporta in ukrepov, ki omogočajo za uporabnike enakopravno, uporabniško privlačno in raznovrstno zadovoljevanje potreb po mobilnosti, ki je varno, neškodljivo za zdravje ljudi in okolja. Pri pripravi izvedbenih občinskih prostorskih aktov se upošteva tudi usmeritve iz celostne prometne strategije.

(16) Z načrtovanjem in gradnjo nove ter vzdrževanjem obstoječe prometne infrastrukture naj se ne povečuje drobljenje ekosistemov, zato naj se zagotavlja ustrezne prehode za prostoživeče vrste. V sklopu gradnje mostov in cest na območju vodotokov, ki imajo na podlagi predpisov s področja varstva narave poseben status, se upoštevajo pogoji, usmeritve in priporočila za ohranjanje naravnih vrednot in pogojev za ohranitev habitatov zavarovanih, redkih in ogroženih vrst in prednostnih habitatnih tipov vezanih na vodno okolje.

(17) Omrežje kolesarskih poti in pešpoti ter drugih rekreacijskih poti se bo na območjih ohranjanja narave prvenstveno načrtovalo po že obstoječih poteh ter ob upoštevanju pogojev in varstvenih usmeritev za ohranjanje zavarovanih območij, naravne vrednote in biotska raznovrstnost.

17. člen
(javna razsvetljava)

Omrežje javne razsvetljave se izvede na najbolj obremenjenih delih javnih cest in javnih površin, kjer je to nujno potrebno, z najmanjšo močjo osvetlitve, ki je primerna za namen take ceste ali javne površine. Javno razsvetljavo se posodablja z namenom zmanjšanja rabe energije in svetlobnih obremenitev okolja skladno s predpisi.

18. člen
(energetska infrastruktura)

(1) Na območju občine potekajo visokonapetostni daljnovodi:

– DV 1x110 kV Šentjur - Rogaška Slatina,

– obstoječi DV 400 kV (Maribor) Cirkovec – Krško,
– predvideni DV 2x400 kV (Maribor) Cirkovec – Krško.

(2) Za vsako graditev objekta v koridorjih obstoječih in predvidenih prenosnih daljnovodov je potrebno pridobiti pisno soglasje ELES-a. Za vse objekte (novogradnje, nadzidave, dozidave objektov namenjenih za stalno oz. občasno prebivanje ter za pomožne objekte), ki posegajo v varovalni pas obstoječih daljnovodov je potrebno predložiti dokazilo pooblaščene organizacije, da niso prekoračene mejne vrednosti veličin elektromagnetnega sevanja.

(3) Upoštevati se mora širina varovalnega pasu ob elektroenergetskih vodih in objektih, v katerih se smejo graditi drugi objekti in naprave ter izvajati dela oziroma posegi, ki bi lahko vplivali na razvoj in obratovanje omrežja, kot to določa energetski zakon.

(4) Distribucijsko elektro omrežje pokriva celotno območje občine. Zaradi visokih stroškov opremljanja in vzdrževanja infrastrukturnih sistemov, občina ne podpira gradnje na območjih, ki nimajo ustrezne opremljenosti z energetsko infrastrukturo. Oskrbo z električno energijo je potrebno postopno urejati podzemno v kabelski kanalizaciji.

(5) Gradnjo elektroenergetskih vodov oz. daljnovodov nazivne napetosti 110 kV in več ureja Nacionalni energetski program in Razvojni načrt prenosnega sistema Republike Slovenije. Na vseh obstoječih daljnovodih iz prvega odstavka tega člena je dovoljena (novo)gradnja, rekonstrukcija, preureditev, vzdrževanje in odstranitev elektroenergetske infrastrukture javnega prenosnega omrežja.

(6) V skladu s predpisi o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju in predpisih o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij je potrebno spremeniti eventualna obstoječa nepozidana I. območja varstva pred sevanjem v II. območja varstva pred sevanjem, če pa obstajajo samo II. območja, jih je potrebno ohraniti. Vsa nova območja katera so namenjena gradnji objektov in izvajanju dejavnosti, ki se uvrščajo v območje I. varnostne stopnje ali v I. območje stopnje varstva pred sevanjem kot določajo zgoraj zapisani predpisi je prepovedano širiti v varovalne pasove visokonapetostnega prenosnega omrežja. V varovalnih pasovih visokonapetostnega prenosnega omrežja je dopustno izvajanje posegov in dejavnosti v skladu z veljavnimi predpisi. Na obstoječih objektih se dopušča izvajanje vzdrževalnih del in sprememba namembnosti v dejavnosti, ki niso uvrščene v I. stopnjo varstva pred sevanjem in območje I. varnostne stopnje. Za vsak poseg v varovalni pas elektroenergetskega omrežja je investitor dolžan pridobiti mnenje upravljavca prenosnega omrežja. Posegi v varovalni pas ne smejo ovirati gradnje, obratovanja ali vzdrževanja prenosnega omrežja.

(7) Preko območja občine poteka naslednje prenosno plinovodno omrežje:
– obstoječi plinovod M2 MMRP Rogatec - RMRP Vodice pod tlakom 50 bar, premera 400 mm,
– obstoječi plinovod R 21A Šmarje pri Jelšah - Slovenske Konjice (tlak 50 bar, premer 150 mm),
– obstoječi plinovod M2/1 (tlak 70 bar, premer 800 mm).

(8) Usmeritve na področju oskrbe s plinom so:
– težiti k dopolnjevanju plinifikacije v Šmarju pri Jelšah v obsegu, ki v celoti zagotavlja oskrbo s plinom za območja centralnih dejavnosti ter omogoča priključevanje večini individualnih uporabnikov na območju celotne urbanistične zasnove Občine Šmarje pri Jelšah ter tudi na območju naselja Dvor,
– težiti k oblikovanju koncepta plinifikacije v obsegu, ki bo zagotavljal dolgoročno možnost oskrbe s plinom tudi v bolj strnjenih delih poselitve občine ter s tem prispeval k bistvenemu napredku na področju zmanjševanja onesnaženosti zraka,
– ohranjati in izboljšati nivo oskrbe s plinom območij proizvodnih dejavnosti.

(9) V prostorskem načrtovanju se upošteva izdelan lokalni energetski koncept (LEK). Na območjih strnjenih in medsebojno povezanih poselitvenih območjih se preveri z izvedenimi analizami ustreznost uvedbe daljinskega ogrevanja, ki je podprta z obnovljivimi viri energije. Na območjih redkejše poselitve naj občina prednostno spodbuja predvsem uporabo obnovljivih virov energije (vetrna energija, lesna biomasa, sončna energija – sončni kolektorji, sončne elektrarne itd.). Vendar omenjeno ne sme

biti v neskladju z oblikovno podobo krajine. Energetski objekti se spodbujajo predvsem na degradiranih in razvrednotenih zemljiščih, ki niso v kmetijski rabi.

(10) Na območjih naravnih vrednot in območjih biotske raznovrstnosti se umeščanje objektov in vodov v prostor načrtuje tako, da se zagotavlja ohranjanje njihovih lastnosti. Vodi naj se praviloma izvajajo podzemno. Pri umestitvi objektov, podzemnih in nadzemnih daljinskih vodov v prostor naj se izogibajo vidno izpostavljenim območjem: vrhovom, grebenom, izjemnim krajinam. Z namenom preprečevanja trkov z žicami daljnovodov se pri gradnji nadzemnih vodov zagotovijo za ptice varni vodi.

19. člen
(oskrba s pitno vodo)

(1) V občini obstaja eno večje javno vodovodno omrežje in nekaj manjših, privatnih. Javni vodovodni sistem oskrbuje približno 97 % prebivalstva, le odročnejše domačije uporabljajo vodo iz lastnih virov, v upravljanju vaške skupnosti pa je še vodovod Beli Potok - Pijovci in deloma Lemberg - Pijovci.

(2) S pitno vodo se občina oskrbuje iz vodnih virov v dolini Tinskega potoka ter iz vodnega vira Dolga gora. Za vse vodne vire so sprejeti odloki o zaščiti vodnih virov z varstvenimi pasovi. V dolini Tinskega potoka, v bližini Loke pri Žusmu, je izvrtanih pet vrtin, na katerih so zgrajena črpališča. Večina pitne vode za občino prihaja iz teh vrtin (črpališče Loka). Od črpališča je zgrajen magistralni vodovod po dolini Tinskega potoka do Sodne vasi in nato po dolini Mestinjščice do Smehovega klanca, kjer se en krak odcepi proti Rogaški Slatini in en krak proti Šmarju pri Jelšah. Južni, zahodni in osrednji del občine se napaja iz sistema Loka. Severni in vzhodni del pa se napajata z vrtine na Dolgi Gori ter zajetij Sladka gora in Zbelovska gora od koder vodijo sekundarni vodovodi.

(3) Občina bo zavarovala vse zajete vodne vire in pripravila zavarovanje za potencialne vodne vire. Območja brez javnega vodovodnega omrežja se bodo povezala v enoten sistem. Občina bo tudi izvajala izboljšave in večanje kapacitet na vodovodnem omrežju v smislu zagotavljanja zadostnih količin pitne vode za prebivalstvo in gospodarstvo. Predvidene so izvedbe novih vrtin v Zgornjem Tinskem – vrtina VT-5 in vrtina VT-6 ter nova vrtina na Dolgi Gori.

(4) Za obstoječo razpršeno gradnjo s predvidenimi manjšimi širitvami je potreben pristop k razširitvi obstoječega vodohrana Vodenovo oz. k prestavitvi omenjenega vodohrana na novo lokacijo z večjo kapaciteto, saj je bistvenega pomena za Šmarje pri Jelšah z okoliškimi naselji Grobelno, Šentvid, Bodrež, Ponkvica, Platinovec, Senovica, Završe, Predel in Globoko pri Šmarju.

(5) Predvidena območja širitev centralnih dejavnosti na zahodu naselja bodo potrebovala celovito komunalno opremljanje. Predvidena so tudi nova stanovanjska naselja za katere je potrebno predvideti ojačitev vodovoda Senovica – Dvor po možnosti z izgradnjo novega rezervoarja. Zaradi enakega razloga se je že izvedel nov sekundarni vodovod za stanovanjsko naselje Dobrava.

(6) Predvidena območja širitev centralnih dejavnosti na vzhodu naselja se nahajajo ob magistralnem vodovodu Loka – Šmarje pri Jelšah tako, da so širitve vodovodnega omrežja možna.

(7) V naslednjih 15 letih se zaradi dotrajanosti načrtuje zamenjava obstoječih vodovodov iz azbestno cementnih cevi na relaciji Dolga Gora – Sv. Miklavž, Ješovec – Brecljevo - Vital Mestinje, Predenca – VH Šmarje, v naseljih Šmarje (Kolodvorska ulica in pri VH Vahčič), v naseljih Zibika, Hajnsko, Šentjanž, Kristan Vrh ter Vital Mestinje, kot tudi ter ostalih dotrajanih cevovodov kot so: Zdravstveni dom Šmarje – veterinarska postaja Šmarje (delno izvedeno), Šentvid – črpališče Ponkvica, Polžanska Gorca, Šerovo – Vital Mestinje, Škofija – Planinca in Bodrež.

(8) Vsi posegi v prostor se načrtujejo na način, da se ne omejuje ali ogroža obstoječih vodnih pravic. Kadar ureditev ni možno načrtovati drugače, je treba vrtine za rabo vode nadomestiti z novim virom.

20. člen
(odvajanje in čiščenje odpadne vode)

(1) Odvajanje padavinskih voda na območjih urejanja mora biti urejeno na tak način, da bo v čim večji možni meri zmanjšan hipni odtok z urbanih površin. Potrebno je predvideti zadrževanje padavinskih voda pred iztokom v površinske odvodnike (zatravitev, travne plošče, morebitni suhi zadrževalniki ipd.).

(2) Odvajanje odpadnih komunalnih vod je v občini le delno rešeno. Kanalizacijsko omrežje je zgrajeno le v naseljih znotraj aglomeracij Šmarje, Dvor, Mestinje in Mala Pristava 2. Ostala naselja imajo urejeno čiščenje odpadnih voda po sistemu periodičnih praznitev grezničnih gošč in malih komunalnih čistilnih naprav, ki se izvajajo skladno s predpisi. Greznične gošče se nato čistijo na komunalni čistilni napravi Šmarje pri Jelšah. V nadaljnje so predvidene širitve kanalizacijskega sistema znotraj naselja Šmarje pri Jelšah ter obnove dotrajanih odsekov kanalizacije. Prav tako je predvidena širitev znotraj aglomeracije Dvor.

(3) V letu 2006 je pričela delovati ČN Šmarje pri Jelšah. Njeno prispevno območje obsega naselja Šmarje pri Jelšah, Zadrže, Zastranje, Dvor, Mala Pristava. Njena zmogljivost je 3200 populacijskih enot (PE). Kanalizacija v naselju Šmarje je pretežno zgrajena v t.i. mešanem sistemu, kjer se po istem kanalu odvajajo odpadne komunalne in odpadne padavinske vode. Na perifernih delih prispevnega območja, kjer se bo izvedla nova kanalizacija, pa je predviden ločen sistem odvajanja odpadnih voda. ČN se nahaja približno 1 km iz naselja Šmarje, ob regionalni cesti, ki vodi proti Mestinju. Prečiščena voda se odvaja v Šmarski potok.

(4) V letu 2015 je pričela delovati ČN Mestinje z zmogljivostjo 1.950 PE. Njeno prispevno območje obsega naselje Mestinje in Grliče. V prihodnosti je načrtovana tudi širitev znotraj naselja Laše. ČN je locirana na južnem robu industrijske cone Mestinje.

(5) Naslednja večja ČN (kapaciteta 900 PE) bo v Grobelnem in bo čistila tudi odpadne vode vasi Završe in Šentvid (priključena tudi naselja Gornja vas, Bodrišna vas in Spodnje Selce in Platinovec). Manjše ČN so predlagane za naselja Ješovec, Korpule in Predenco (470 PE), Kristan Vrh (530 PE), Zibiko, Predel, Lemberg, Močle Sv. Štefan in Tinsko. Njihova kapaciteta čiščenja je določena na podlagi projekcij prebivalstva za leto 2030. Za vsa ostala naselja pa bo najracionalnejša rešitev individualno odvajanje in čiščenje odplak po posameznih objektih ali skupinah objektov.

(6) Za vsa večja naselja se predvideva izgradnja kolektorjev in sekundarne kanalizacije. Treba je nadgraditi obstoječe čistilne naprave, skladno z razvojnimi potrebami oziroma glede na širjenje poselitve. V tistih aglomeracijah, kjer kanalizacijsko omrežje še ni zgrajeno, ga je treba dograditi, prednostno pred razvojem poselitvenih območij.

(7) Odvajanje in čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda mora biti usklajeno s predpisi s področja varovanja okolja in voda. Umeščanje in izgradnja cevovodov za odpadno vodo in objekte čistilnih naprav se v prostoru načrtuje tako, da se zagotavlja ohranjanje lastnosti zavarovanih območjih, naravnih vrednot in biotska raznovrstnost ekološko pomembnih območij in območij Natura 2000.

21. člen
(ravnanje z odpadki)

(1) Občina mora na področju ravnanja z odpadki zagotavljati obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja v skladu s predpisom o varstvu okolja (1. zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, 2. obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov in 3. odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov).

(2) Odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov je za celotno območje občine organizirano preko obrtnega komunalnega podjetja OKP iz Rogaške Slatine. Zbiranje odpadkov je organizirano na celotnem območju občine Šmarje pri Jelšah po sistemu od »vrat do vrat«. Zbirni center Šmarje pri Jelšah je lociran ob ČN Šmarje pri Jelšah. Obdelane komunalne odpadke se odvaža v regijski center za ravnanje z odpadki Celje, ki je lociran v Bukovžlaku. Biološki odpadki se obdelujejo na kompostarni v zbirnem centru Tuncovec. Predelava inertnih gradbenih odpadkov se predvideva v kamnolomu Pijovci.

(3) Usmeritve občine so:

– upošteva se določila zakona, ki ureja varstvo okolja in na njegovi podlagi sprejetih predpisov;

– upošteva se hierarhija ravnanja z odpadki: 1. preprečevanje nastajanja odpadkov, 2. priprava odpadkov za ponovno uporabo, 3. recikliranje odpadkov, 4. drugi postopki predelave odpadkov (npr. energetska predelava odpadkov) in 5. odstranjevanje odpadkov;

– izvajalec javne službe prednostno spodbuja povzročitelje odpadkov iz gospodinjstva k hišnem kompostiranju, v skladu s predpisom o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom;

– z viški zemeljskih izkopov (kadar gre za neonesnažen del tal), ki niso zagotovo uporabljeni na mestu, kjer so bili izkopani, je treba ravnati v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke;

– odpraviti posledice smetenja in preprečevati smetenje.

22. člen
(telekomunikacijska infrastruktura)

(1) Na območju občine je več telefonskih central, ki so povezane v medkrajevno telekomunikacijsko optično omrežje. Telekomunikacijsko omrežje tvori optična povezava v osrednjem delu od Grobelnega preko Šmarja pri Jelšah do Mestinja, kjer se razcepi na severovzhod proti Rogaški Slatini in jugovzhod proti Podčetrtku, ter v južnem delu občine iz smeri Šentjur pri Celju in Gorice pri Slivnici, preko Bukovja in Svetega Štefana, nato gre proti jugovzhodu do Loke pri Žusmu, od tam pa na severovzhod, zopet čez ozemlje občine Šmarje pri Jelšah, proti Pristavi pri Mestinju. Načrtovana je optična povezava obeh telefonskih central, v Šmarju pri Jelšah in Svetem Štefanu.

(2) Občina bo podpirala državne usmeritve na področju telekomunikacij, ki so:

– graditi ali povečevati optično kabelsko omrežje med centralami,

– povečati opto kabelsko omrežje do ključnih uporabnikov,

– dograjevati kabelsko kanalizacijo na ožjem in širšem območju Šmarja pri Jelšah, ki bo omogočala izgradnjo optičnega omrežja,

– dograjevati in nadgrajevati telekomunikacijska vozlišča s ciljem zagotavljanja širokopasovnega podatkovnega prenosa (multimedija),

– širiti nove širokopasovne storitve preko fiksnega in mobilnega omrežja,

– vzdrževati obstoječe kabelske povezave in kabelsko kanalizacijo,

– predelovati obstoječe kabelsko omrežje, z namenom prerazporejanja kapacitet,

– zaradi vpeljave novih generacij mobilne telefonije bo potrebno povečati število baznih postaj,

– nove in obstoječe bazne postaje bodo potrebovale večjo pasovno širino, zato bo potrebno do njih pojačati kabelsko omrežje (večinoma nadgraditi optiko),

– tudi število komunikacijskih sistemov se bo povečalo, ker je trend, da se komunikacijska vozlišča čimbolj približajo uporabniku,

– zagotoviti 100% pokritost signala mobilne telefonije (bližina meje s Hrvaško).

(3) Umeščanje vodov in objektov v prostor se na zavarovanih območjih narave, območjih naravnih vrednot in območjih biotske raznovrstnosti načrtuje tako, da se zagotavlja ohranjanje njihovih lastnosti. Vodi naj se praviloma izvajajo podzemno. Objekti, podzemni in nadzemni daljinski vodi, naj se izogibajo vidno izpostavljenim območjem: vrhovom, grebenom, izjemnim krajinam.

V. POGLAVJE
OBMOČJA ZA RAZVOJ DEJAVNOSTI IN USMERITVE ZA UREJANJE KRAJINE

23. člen
(usmeritve za razporeditev centralnih dejavnosti)

(1) Centralne dejavnosti in družbeno javno infrastrukturo razporejamo po naseljih skladno s hierarhijo naselij, kot je razvidno iz Karte 3 in Tabele 2.

Tabela 2: Razporeditev družbene infrastrukture v Občini Šmarje pri Jelšah

DRUŽBENA INFRASTRUKTURA	**NASELJE**
Podružnična šola in enota vrtca	Šmarje pri Jelšah, Mestinje, Šentvid pri Grobelnem, Zibika, Sladka Gora, Sveti Štefan, Kristan Vrh.
Gasilski dom in delovanje gasilskega društva	Šmarje pri Jelšah, Mestinje, Šentvid pri Grobelnem, Zibika, Sladka Gora, Sveti Štefan, Kristan Vrh.
Satelitski urgentni center	Mestinje
Rekreacijska in športna infrastruktura (igrišča, dvorane, itd.)	Šmarje pri Jelšah, Mestinje, Šentvid pri Grobelnem, Zibika, Sladka Gora, Sveti Štefan, Kristan Vrh, Lemberg.
Območje za udejanjanje ljubiteljske kulture (dom krajanov, kulturni dom, itd.)	Šmarje pri Jelšah, Mestinje, Šentvid pri Grobelnem, Zibika, Sladka Gora, Sveti Štefan, Kristan Vrh, Spodnje Mestinje, Lemberg.
Dom za ostarele	Šmarje
ZASNOVA DRUŽBENO POMEMBNIH DEJAVNOSTI	**NASELJE**
Predvidena vzpostavitev trgovske in/ali gostinske ponudbe	Mestinje, Zibika, Sveti Štefan – Grobelce, Sladka Gora ter Lemberg
Osnovni poslovni servis (bankomat)	Šmarje pri Jelšah, Sveti Štefan – Grobelce, Lemberg
Sedež župnije	Šmarje pri Jelšah, Zibika, Šentvid pri Grobelnem, Sladka Gora, Sveti Štefan
PREDNOSTNA OBMOČJA ZA RAZVOJ DEJAVNOSTI, POMEMBNIH ZA OBČINO	**NASELJE**
Pomembnejše lokalno središče s poudarjeno gospodarsko funkcijo	Mestinje
Ostala območja za razvoj poslovnih in gospodarskih dejavnosti	Vitli Krpan d.o.o, Mestinje, Strojegradnja SAS Krtince, Poslovno območje Sveti Štefan, Šentvid pri Grobelnem, kamnolom Pijovci
Turistično pomembno območje	Tinsko, Sladka Gora, Šmarje pri Jelšah, Lemberg

(2) Območja družbene infrastrukture (dejavnosti splošnega pomena, s katerimi se zagotavlja dobrine, ki so v javnem interesu na področju vzgoje in izobraževanja, znanosti, športa, zdravstva, socialnega varstva, kulture ter drugih dejavnosti splošnega in splošnega gospodarskega pomena) se razmestijo tako, da bodo izpolnjeni temeljni kriteriji dostopnosti, učinkovitosti in racionalnosti, pri čemer se upošteva:

– demografski razvoj;
– razporeditev, vloga in funkcija naselij v omrežju naselij;
– obstoječe razporeditve objektov ter območij družbene infrastrukture;

– mobilnost prebivalstva ter minimalni standardi dostopnosti do kakovostnih storitev ter
– medgeneracijska povezanost.

(3) Večina jih je skoncentrirana v naselju Šmarje. Zaradi širitve teh dejavnosti znotraj naselja in nezadostnih površin, pa tudi zaradi ustreznejše opredelitve namenske rabe nekaterih površin, kjer se te dejavnosti odvijajo, se območja centralnih dejavnosti znotraj naselja redefinirajo, kar je natančneje opredeljeno v Urbanistični zasnovi Šmarje pri Jelšah.

(4) Drugod se površine centralnih dejavnosti ohranjajo. Površine, kjer se nahajajo gasilski domovi v naseljih Kristan Vrh, Mestinje, Sladka Gora, Sveti Štefan in Zibika, se zaradi ustreznejše opredelitve iz stanovanjskih prekvalificira v centralne dejavnosti.

(5) V Mestinju se zaradi dobre dostopnosti in centralne lokacije umesti Satelitski urgentni center (SUC).

24. člen
(usmeritve za razporeditev stanovanj)

(1) Glede na zadnji popis (2021) je v občini 4.269 stanovanj, od teh je približno 3 % registriranih kot počitniška stanovanja. Daleč največ stanovanj je bilo zgrajenih med letoma 1971 in 1980, kar je posledica potresa leta 1974. V prihodnosti se pričakuje nadaljevanje trenda počasne rasti prebivalstva, a zaradi zadostnih obstoječih površin ni potrebe po večjih širitvah, namenjenih stanovanjski dejavnosti.

(2) Stanovanjsko dejavnost se prioritetno usmerja na nezazidana stavbna zemljišča. Največ jih je v naseljih Šmarje, Mestinje in Dvor. Večje širitve za stanovanjsko dejavnost se načrtujejo tudi v naselju Grobelno-del. Stanovanjsko dejavnost bomo prednostno usmerjali v ta območja tako, da bomo poselitev zgoščevali.

(3) Individualne potrebe po širitvi stanovanjskih površin se rešuje po sledečih načelih:
a) omogoča se širitve v obliki dopolnjevanja in zaokroževanja robov obeh urbanističnih zasnov ter širitev razvojno perspektivnih delov, ki so že komunalno opremljeni oz. se komunalno opremljanje načrtuje,
b) širitev ostalih bolj strnjenih naselij se omogoča v skladu z razpoložljivimi in načrtovanimi zmogljivostmi obstoječe infrastrukturne opreme, pri čemer širitev ne sme prekomerno oslabiti obstoječe oskrbe,
c) širitev se ne dovoljuje tam, kjer so sektorske omejitve v prostoru (varovalni pasovi infrastrukturnih objektov, območja strogega varstva narave in kulturne dediščine, poplavna območja itd.),
č) s širitvami ne smemo posegati v strnjene komplekse v naravi najboljših kmetijskih zemljišč,
d) v razloženih podeželskih naseljih moramo težiti k temu, da se več manjših skupin stavbnih zemljišč zaokroži v večjo gručo,
e) v naseljih ob glavnih prometnicah stavbnih zemljišč ne smemo širiti tako, da bi se obstoječa naselja združevala oz. bi nastal vzorec razpotegnjene obcestne pozidave,
f) s širitvami ne smemo posegati na območja, ki nimajo osnovne komunalne opremljenosti (prometna dostopnost, električna napeljava in oskrba s pitno vodo).

(4) Počitniški objekti oz. stanovanja za občasno uporabo velikokrat dolgoročno pripomorejo k večanju razpršenosti poselitve in posledično večanju občinskih stroškov komunalnega opremljanja in vzdrževanja, posebno zato, ker so usmerjena na kvalitetna odmaknjena območja in imajo tendenco prestrukturiranja v stalna prebivališča. Te trende bomo preprečevali tako, da bomo v vinogradniških območjih dovoljevali le gradnjo v obliki tradicionalnih zidanic, drugod pa bomo širitve počitniških objektov omejevali. Kljub temu bomo omogočali razvoj turističnih zmogljivosti in dopolnilnih dejavnosti na teh območjih. Na nivoju občine pa bomo določili območja in kriterije (s posebnim poudarkom na družbeni in gospodarski infrastrukturi) za preveritev možnosti prestrukturiranja počitniških objektov v bivanjska na območjih, kjer je to primerno in je obstoječa stanovanjska funkcija v neposredni bližini.

(5) Problematiko umeščanja objektov v vinogradniških območjih bomo reševali tako, da bomo dovoljevali nove gradnje v vrzelih med obstoječimi objekti in skladno s poselitveno tipiko (s tem bomo preprečevali pozidavo kmetijskih površin), preprečevali pa bomo poseganje na kompleksnejše površine vinogradov namenjenih intenzivni kmetijski pridelavi.

25. člen
(usmeritve za razporeditev proizvodnih dejavnosti)

(1) Zaradi omejenih prostorskih možnosti razvoj večjih industrijskih kompleksov na območju občine ni mogoč. Eden večjih industrijskih obratov je lociran v Mestinju in se ukvarja s proizvodnjo pijač, drugi pa je lociran v Šerovem (Jazbina) in se ukvarja z izdelavo kmetijske in gozdarske mehanizacije. Razen teh se v občini razvija drobno gospodarstvo, ki v posameznih primerih glede na število zaposlenih prerašča že v manjše industrijske obrate. Razvoj teh dejavnosti se usmerja tudi na površine, ki niso strogo opredeljene kot površine za proizvodnjo in vključujejo tudi dejavnosti, ki jih ne moremo opredeliti kot proizvodne.

(2) Odpiranja novih lokacij za proizvodne dejavnosti zaenkrat ne predvidevamo, že opredeljene lokacije pa bomo ohranjali in po potrebi širili. Najpomembnejša so proizvodna območja znotraj urbanistične zasnove Mestinje. Zaradi pomembne lege ob prometnem vozlišču in še neizkoriščenih površin ima potencial, da pritegne nove investitorje.

(3) Nove lokacije za proizvodne dejavnosti bomo v bodoče iskali na prometno dostopnih območjih in območjih, ki niso poplavno ogrožena. Prav tako se načrtovanje širitve obstoječih proizvodnih dejavnosti in odpiranje novih lokacij v prostoru načrtuje z upoštevanjem varstvenih usmeritev in pogojev, da bo zagotovljeno ohranjanje lastnosti zavarovanih območjih, naravnih vrednot in biotska raznovrstnost ekološko pomembnih območij in območij Natura 2000.

(4) Večji obrat kmetijske proizvodnje je perutninska farma Hajnsko.

26. člen
(kmetijstvo)

(1) Kmetijstvo je tradicionalna in še vedno močna in pomembna dejavnost v občini. Dobri dve tretjini kmetijskih zemljišč zasedajo travniki in pašniki, slabo četrtino njive in vrtovi, ter okoli desetino trajni nasadi. Večji del travnatega sveta kaže usmerjenost občine v živinorejo (govedoreja, prašičereja, v zadnjem času tudi konjereja in reja drobnice). Travniki in pašniki se pojavljajo predvsem v dnu dolin, kjer je visoka talna voda in so občasne poplave ter na zemljiščih z večjim naklonom.

(2) Njivske površine so pretežno v ravninskih delih, v dnu dolin kjer ni poplavno, na blažjih naklonih in tam, kjer je kvalitetna prst. Na njivskih in vrtnih površinah se gojijo večinoma krmne rastline. V zadnjem času pa se uveljavlja tudi intenzivnejša pridelava povrtnin v toplogrednih plastenjakih.

(3) Ena od pomembnejših kmetijskih panog v občini je tudi vinogradništvo, usmerjeno v pridelavo belih sort, kar je značilnost celotnega Šmarsko-Virštanjskega okoliša in Podravskega rajona kamor spadajo vinogradi v občini Šmarje pri Jelšah. Vinogradi v občini zasedajo približno 2,2 % kmetijskih površin. V bolj strnjeni obliki ležijo na prisojnih legah gričevnatih delov občine, in sicer v posameznih vinogradniških območjih: Polžanska gorca - Sladka Gora - Pečica, Vrh - Preloge, Bodrež – Vinski vrh - Predenca, Grobelce, Vršna vas - Koretno, Babna Gora, Babna Reka - Tinska Gora. Kmetijska zemljišča, kjer predstavljajo vinogradi sklenjene površine, so razvrščena v 1. kategorijo kmetijskih zemljišč. Drugod predstavljajo vinogradi posamezne nesklenjene površine.

(4) Kmetijski prostor se obravnava kot naravni vir in kompleksna prvina, v kateri se srečujejo interesi razvoja in varstva. Kmetijska zemljišča so nenadomestljivi vir za zagotavljanje prehranske

varnosti, zato je treba skrbeti za varovanje kmetijskih zemljišč, ohranjati in izboljševati pridelovalni potencial ter povečevati obseg kmetijskih zemljišč, preprečevati nesmotrno poseganje na kmetijska zemljišča, trajnostno ravnati z rodovitno zemljo ter načrtovati in skrbeti za prostorski in proizvodni razvoj kmetijstva. Kmetijska zemljišča, pomembna za kmetijsko proizvodnjo (tista, ki so tudi v naravi najboljša kmetijska zemljišča, območja intenzivnega vinogradništva in območja pomembna za pridelavo krme in pašništvo, predvsem tista, ki so v večjih strnjenih kompleksih) se ohranja in varuje, poleg tega pa se omogoča tudi razvoj in modernizacija kmetij s tehnološkim posodabljanjem načina obdelave zemljišč in vzreje živali vključno z intenzivnejšo pridelavo povrtnin in okrasnih rastlin v toplogrednih plastenjakih ter razvoj dopolnilnih kmetijskih dejavnosti in turizma na podeželju.

(5) Kmetijska dejavnost se bo izvajala na način, da se bo zagotavljalo varstvo zavarovanih območij, naravne vrednote in ohranjanje biotske raznovrstnosti. Rabo zaraščajočih se kmetijskih površin naj se spodbuja na način, ki zagotavlja ohranjanje naravnih vrednot in območja biotske raznovrstnosti, še posebej na habitatnih tipih travišč na ekološko pomembnih območjih in območjih Natura 2000. Melioracije se izvajajo zgolj na kmetijskih zemljiščih v obsegu in na način, da bo zagotovljeno ohranjanje lastnosti zaradi katerih ima območje status zavarovanega območja, naravne vrednote in biotske raznovrstnosti (ekološko pomembno območje, območje Natura 2000). Na območju ohranjanja narave, kjer je zaradi agrarnih operacij zmanjšana ali ogrožena biotska raznovrstnost, je treba načrtovati omilitvene ali izravnalne ukrepe. Ograjevanje zemljišč za pašo živine v odprti krajini na območjih ohranjanja narave se izvaja na način, da je mogoč prehod prostoživečih vrst. Na območjih, ki so zavarovani po predpisih o ohranjanju narave, se ne postavlja obor za gojenje tujerodnih prostoživečih vrst.

27. člen
(gozdarstvo)

(1) Za občino je značilna zmerna gozdnatost. Gozdovi pokrivajo 38 % vsega ozemlja občine (MKGP, Raba tal 2022). Razporeditev gozdnih površin je različna, v glavnem pa precej razdrobljena. V večji meri so gozdovi prisotni le na severovzhodnem in južnem delu občine ter v osrednjem delu predela Ločnec. Ta del občine uvrščamo v gozdnato krajino (delež gozda je 65%), čeprav ne gre za večje strnjene komplekse gozdov pač pa za površine, ki so za kmetijstvo manj primerne. Ves preostali del uvrščamo v kmetijsko ali primestno krajino, kjer najdemo le posamezne gozdne ostanke v obliki manjših otokov.

(2) Občina Šmarje pri Jelšah je razdeljena na dve gozdnogospodarski enoti. Gozdnogospodarska enota Podčetrtek v južnem delu pokriva katastrske občine Grobelce, Babna Gora, Babna Reka, Orehovec, Vršna vas in Tinsko, ostale katastrske občine pa pripadajo Gozdnogospodarski enoti Šmarje. Večina gozdov v občini je listnatih (med skupinami drevesnih vrst v lesni zalogi prevladujejo bukev, smreka in hrast), v zasebnem lastništvu (drobnoposestniška struktura), ima funkcijo lesne proizvodnje (povprečni možni posek je 0,87 m3/ha/leto iglavcev ter 4,42 m3/ha/leto listavcev) in je opredeljenih kot večnamenski gozdovi. Kot taki nimajo normativne zaščite, pri gospodarjenju ali pri poseganju vanje v smislu spreminjanja namembnosti je potrebno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov in pomen gozda v krajini.

(3) Na območju občine Šmarje pri Jelšah so opredeljene 1. kategorija (strogo varovana območja), 2. kategorija (druga območja gozdov in gozdnega prostora s poudarjenimi ekološkimi in okolje ohranjajočimi socialnimi funkcijami) in 4. kategorija (območja gozdov in gozdnega prostora s širšim večnamenskim značajem) gozdnih območij.

(4) Varovalni gozdovi so vsi na območju Rudnice. V njih je potrebno ohranjati in varovati obstoječe naravne in ustvarjene sestavine krajine in jih varovati skladno s predpisanimi režimi. V preostalih gozdovih se prepletajo interesna področja več različnih dejavnosti (vodnega gospodarstva, kmetijstva, turizma in rekreacije, poselitve). V teh gozdovih je potrebno ohranjati sklenjena območja gozda na produktivnih rastiščih, varovati gozdove na strmih in labilnih zemljiščih (npr. gozdovi na strmem pobočju med Mestinjem in Podplatom nad regionalno cesto in železniško progo) ter zagotavljati javne

funkcije in možnosti razvoja drugih dejavnosti (bivanja in rekreacije, pridobivanje in predelava lesa in gozdnih sadežev itd.).

(5) Gozdove v naseljih ali okoli naselij se obravnava kot mestne oziroma primestne gozdove, v katerih prihaja večnamenskost še posebej do izraza (npr. gozdovi v okolici naselja Šmarje in v okolici športnega ribnika v Zadržah, gozd v okolici gradu Jelšingrad). V teh območjih je lesnoproizvodna funkcija drugotnega pomena, prevladujejo pa socialne funkcije. Ker so to obenem pogosto tudi območja, kjer se pojavlja poudarjen javni interes proti zasebnemu, jih lahko opredelimo tudi kot konfliktna območja.

(6) Površine gozdov v področju gozdnate krajine ni smotrno več načrtno povečevati, pač pa se je treba posvetiti negi obstoječih gozdov in boljšemu izkoriščanju njihovega rastiščnega potenciala (količinsko, predvsem pa kakovostno).

(7) Gozdove s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami na prvi stopnji, ki jih je na območju občine razmeroma malo, se ohranja.

(8) Preventivno varstvo požarno ogroženih gozdov se zagotavlja s sistemom prometnic, preko katerih se lahko dostopa do požarno ogroženih območij.

(9) Pri načrtovanju prostorskih ureditev na območju gozdov (npr. gozdne prometnice, protipožarne preseke) in krčitve gozda z namenom kmetijske dejavnosti se mora zagotavljati varstvo zavarovanih območij, naravne vrednote in ohranjanje biotske raznovrstnosti zlasti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih.

(10) V območjih koridorjev ogroženih vrst in v območjih, ki omogočajo gensko povezanost njihovih populacij, se ohranja gozdove (in druge oblike naravnih prvin) v čim bolj naravnem stanju.

28. člen
(vode)

(1) Vodna zemljišča celinskih voda so opredeljena v skladu z zakonom o vodah. V OPN se bodo prikazovale površine vodnih zemljišč in površine vodne infrastrukture.

(2) Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba načrtovati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave. Načrtovanje rabe in posegov v vode, vodna in priobalna zemljišča se načrtuje na način, da se preprečuje poslabšanje ekološkega stanja voda.

(3) Vode se izkorišča za oskrbne, gospodarske in turistično-rekreacijske namene, pri čemer se zagotavlja njihovo varstvo v smislu trajne ohranitve kemijskega in ekološkega stanja ter krajinskega in ekološkega pomena. V okviru priprave prostorskih aktov se zagotavlja njihovo celovito obravnavo po povodjih in porečjih. Naravne procese, ki lahko ogrožajo poselitev in človekove dejavnosti, se obvezno upošteva kot omejitev pri načrtovanju. Na poplavnih, erozijskih, plazljivih in plazovitih območjih se ne načrtuje prostorskih ureditev oziroma dejavnosti, ki lahko te procese sprožijo. Območja, kjer ni bivališč ali gospodarskih dejavnosti, se prepuščajo naravni dinamiki.

(4) Za zagotavljanje ustrezne oskrbe s pitno vodo se varuje vse obstoječe in potencialno pomembne vodne vire ter spodbuja varčno in smotrno rabo pitne vode. Zaradi ranljivosti podzemnih voda in vodnih virov se dejavnosti umešča na območja najmanjše ranljivosti in s tako tehnološko prilagoditvijo rabe, da se ohranjata tako kakovost kot količina podzemnih voda. Poselitev se praviloma načrtuje tam, kjer je možno brez večjih posegov zagotoviti ustrezno oskrbo prebivalcev s pitno vodo. Problem vodooskrbe se prednostno rešuje na vododeficitarnih območjih, zato se na taka območja

umešča samo dejavnosti, ki ne rabijo velike količine vode oz. je večja raba iz okoljskih, prostorskih, tehnoloških in ekonomskih vidikov upravičena.

(5) Med rekreacijska območja na vodah z ustrezno kakovostjo se lahko uvrsti območja, kjer je mogoče urediti dostop brez spreminjanja morfoloških značilnosti voda in kjer rekreacijska raba ni v nasprotju z drugimi kvalitetami krajine.

(6) Prostorske ureditve in dejavnosti, ki niso vezane na vodo, je treba umeščati izven območij, kjer je voda stalno ali občasno prisotna, ter v ustreznem odmiku tako, da se na priobalnem zemljišču ohranjata nepozidanost in javna dostopnost.

(7) Z ureditvami se ne sme povzročati poslabšanja stanja voda in vodnega režima oziroma je treba zagotoviti izravnalne in omilitvene ukrepe.

(8) Gradnja premostitev in drugih objektov na vodnem ter priobalnem zemljišču se načrtuje tako, da se zaradi posegov ne povečuje poplavna ogroženost in niso potrebne druge prostorske ureditve na porečju, ter da se s posegom ne poslabšujeta stanje voda in vodni režim.

(9) Mrežo vodotokov sestavljajo manjši potoki, ki večinoma pripadajo porečju Mestinjščice, ta pa porečju Sotle. Vsi vodotoki v občini so 2. reda (zunanja meja njihovih priobalnih zemljišč sega v skladu z veljavnimi predpisi 5 metrov od meje vodnega zemljišča).

(10) Mestinjščica je nižinski potok, ki meandrira po dolini in večkrat poplavlja. Večji potok je tudi Šmarski potok, ki teče skozi naselje Šmarje. Območje, po katerem teče, je močno poplavno, zato je na odseku skozi naselje reguliran. Drugi večji vodotoki so Zibiški in Tinski potok, Lemberžica ter Ločnica, ki se izliva v Slivniško jezero (leži v občini Šentjur). Od stoječih voda je v občini nekaj ribnikov, ki so sekundarnega nastanka. Zagotavlja se varovanje vseh vodotokov z ustreznim upravljanjem in vzdrževanjem ter ohranjanjem naravne dinamike vode ter zagotovi čim bolj naravni potek strug v delu, ki še ni reguliran, razen za potrebe varovanja obstoječih poselitvenih območij pred poplavami.

(11) Kvaliteta Šmarskega potoka se je z izgradnjo čistilne naprave izboljšala. Kvaliteta vodotokov se bo tudi v prihodnosti izboljševala, kar se doseže z ustreznim upravljanjem odpadnih vod in pogoji pridelave na kmetijskih zemljiščih (omejevanje uporabe gnojil in zaščitnih sredstev). Za zmanjševanje onesnaževanja površinskih voda ter vodnih zemljišč je pri načrtovanju prostorskih ureditev potrebno ustrezno urediti komunalno opremljenost, preprečiti neustrezno rabe prostora ob vodotokih ter sanirati točkovne vire onesnaženja.

(12) Na območju Mestinja, Spodnje Ponkvice in Sotenskega se nahajajo manjša vodovarstvena območja, na katerih se bo ohranjala kvaliteta obstoječih vodnih virov in zagotavljalo njihovo varstvo v skladu z veljavnimi področnimi predpisi.

(13) Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme določene v veljavnih predpisih s področja upravljanja z vodami ter varovanja voda in okolja.

(14) Upravljanje z vodami in vodnimi viri mora biti celovito in celostno, kar pomeni, da se vode in obvodni prostor usklajeno in trajnostno uporablja za različne namene in dejavnosti ob sočasnem zagotavljanju njihovega varstva. Upravljanje mora biti takšno, da se ohranja kakovostno stanje voda.

(15) Vsakršna raba voda za oskrbne, gospodarske, kmetijske in druge namene mora biti takšna, da se upošteva njihov hidrološki značaj, vodnatost in druge značilnosti za trajno zagotavljanje njihovega kakovostnega kemijskega in ekološkega stanja ter krajinskega in ekološkega pomena.

(16) Ohranja naj se obrežna zarast vodotokov in, kjer je to mogoče v nižinskih predelih, ponovno vzpostaviti obrežno vegetacijo. Krčenje ali odstranjevanje obvodne grmovne in drevesne vegetacije naj se ne izvaja, z izjemo odstranitve poškodovanih dreves ali dreves, ki močno ovirajo pretok. Ohranja ali se s saditvijo avtohtonih grmovnih in drevesnih vrst na obrežnem pasu ponovno vzpostavlja zveznost

obvodne vegetacije ter njena pestra vrstna in višinska strukturiranost. Z namenom preprečevanja širitve alohtonih (invazivnih) vrst, predvsem robinije, japonskega dresnika itd. se vzdolž brežin vodotokov zagotovi in nato vzdržuje pestra strukturiranost rastišču primerne avtohtone obrežne vegetacije. Morebitno širjenje invazivnih vrst na območju, kjer se izvajajo posegi se omeji z njihovim sprotnim odstranjevanjem. Na delih brežin, ki jih že poraščajo invazivne vrste se začne z izvajanjem ukrepov za njihovo odstranitev. Ukrepi za zagotavljanje protipoplavne varnosti zemljišč, ki so namenjena gradnji stanovanjskih ali proizvodnih objektov, se izvedejo v obsegu in na način in v taki oddaljenosti od brežine struge, da se ohranja čim bolj naravna morfologija struge in obrežna vegetacija.

(17) Regulacij, s katero bi povzročili spremembo smeri, obliko ali globino struge (spremembo vzdolžnega in prečnega profila struge), izolacija in fragmentacija habitata, se ne izvaja. Utrditve brežin vodotokov se naj v čim večji meri izvajajo sonaravno z biotehničnimi ukrepi. Klasična trapezasta regulacija s poravnanimi brežinami in uporabo betona naj se ne izvaja. V primeru bočne erozije, s katero bi bila porušena stabilnost brežine, naj se brežina utrjuje z uporabo naravnih materialov. Objektov, ki prekinjajo zveznost vodnega toka naj se ne gradi. V primeru, ko ni drugih možnosti se jih gradi na način, da se ob njih z dodatnimi tehničnimi rešitvami vzpostavi povezava s celotnim tokom. Na že reguliranih vodotokih se omogoči izboljšanje njihovega hidromorfološkega stanja. V primerih regulacij, pri katerih so bile spremenjene obvodne površine na katere so se razlivale in zadržale visoke vode, naj se razmisli o možnosti renaturacije oz. sanacije teh zemljišč z namenom ponovne vzpostavitve poplavnih površin ob vodotoku.

(18) Odvzem vode iz vodotokov za namakanje kmetijskih površin, ribogojstvo in delovanje obnovljenih ali prenovljenih starih objektov, ki so vezani na vodo mora zagotavljati pogoje za ohranitev vodnih in obvodnih habitatov ter ekološko povezanost habitatov pred in za zajezitvijo oziroma odvzemom vode in pretoka, ki bo omogočal naravno hidrodinamiko vodotokov.

(19) Raba vode ter rekreacija na vodi je mogoča ob zagotavljanju ohranjanja lastnosti zaradi katerih so vodotoki opredeljeni za naravne vrednote ter območja biotske raznovrstnosti (ekološko pomembno območje, območje Natura 2000).

(20) Odlaganje kakršnega koli materiala v strugo in na bregove vodotoka naj se ne izvaja.

(21) Obsega poplavnih območij ali odtočnih režimov se ne spreminja. V primeru, da je to potrebno se zagotovi ustrezno nadomestitev teh površin.

(22) Vodna infrastruktura se načrtuje v smeri omogočanja delovanja naravnih procesov na vodah in ob njih.

(23) Ohranja se obrežna zarast vodotokov in, kjer je to mogoče v nižinskih predelih, ponovno vzpostavi obrežna vegetacija.

(24) Izboljšanje kakovosti vseh vodotokov se doseže z ustreznim upravljanjem odpadnih vod in pogoji pridelave na kmetijskih zemljiščih z omejevanjem uporabe gnojil in zaščitnih sredstev.

(25) Za zmanjšanje vpliva kmetijskih površin na kakovost vodotokov se ohranjajo ali ponovno vzpostavljajo obrežne vegetacije vzdolž vodotokov.

(26) Prostorske ureditve in dejavnosti, ki niso vezane na vodo, se umeščajo izven območij, kjer je voda stalno ali občasno prisotna, ter v ustreznem odmiku tako, da se na priobalnem zemljišču ohranjata nepozidanost in javna dostopnost.

29. člen
(mineralne surovine)

(1) Pridobivanje mineralnih surovin na območju občine Šmarje pri Jelšah nima večje gospodarske vloge, saj na območju občine Šmarje pri Jelšah ni večjih lokacij nahajališč mineralnih surovin. Registriranih je bilo nekaj obstoječih občasno aktivnih in opuščenih površinskih kopov (kamnolomov) tehničnega kamna, predvsem dolomita, med katerimi jih je precej manjšega obsega in niso perspektivni za nadaljnje izkoriščanje, v večini pa so tudi že pretežno samosanirani.

(2) Za vse nelegalne kope na območju občine se naj predvidi sanacija, v kolikor že niso samosanirani in nenevarni za okolico. Izkoriščanje mineralne surovine brez koncesijske pogodbe ni dovoljeno in se smatra kot nezakonito rudarsko delo.

(3) Lokacija nahajališč nekovinskih mineralnih surovin v občini Šmarje pri Jelšah je peskokop Pijovci 2 (tehnični kamen - apnenec).

30. člen
(turizem)

(1) Zaradi svojega geografskega položaja, naravnih danosti, kulturnih vrednot ter bližine dveh pomembnih zdraviliških središč (Rogaška Slatina in Terme Olimia v Podčetrtku) ima občina Šmarje pri Jelšah dobre pogoje za razvoj turistične dejavnosti. Kljub temu, da do sedaj občina ni razvila izrazitih (množičnih) oblik turistične dejavnosti, so v občini vse bolj prepoznane majhne in butične lokacije. Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma območje Šmarja pri Jelšah umešča v makro destinacijo Termalna Panonska Slovenija z nosilnimi produkti s področja zdravja in dobrega počutja, gastronomije ter turizma na podeželju in s podpornimi produkti outdoor, kulture, doživetja narave, posebnih interesov ter športnega turizma. Podrobneje je območje Šmarje pri Jelšah del turistične regije (RDO) Savinjska regija/Dežela Celjska.

(2) Vizija Strategije trajnostne rasti slovenskega turizma (2017 – 2021) je, da je Slovenija globalna zelena butična destinacija za zahtevnega obiskovalca, ki išče raznolika in aktivna doživetja, mir in osebne koristi. Skladno usmeritvam tega razvojnega dokumenta v OPP Šmarje pri Jelšah določamo temeljne turistične proizvode, ki so: aktivne počitnice v okviru dopolnjevanja ponudbe zdraviliškega turizma sosednjih občin, mesto in kultura, turizem na podeželju in ekoturizem, kulinarika, vino ter zdravje in dobro počutje, obisk revitalizirane kulturne dediščine in kolesarjenje. V povezavi s kolesarskim turizmom bomo spodbujali vzpostavitev kolesarskih povezav med turistično aktivnimi destinacijami in pomembnejšimi ponudniki turističnih storitev.

(3) Glede na tematske turistične proizvode je prvenstveno potrebno izboljšati splošno infrastrukturo (prometno dostopnost, kolesarsko omrežje), obnoviti in revitalizirati objekte kulturne dediščine, obnoviti vaška jedra, omogočiti ustrezno dostopnost do točk in območij naravnih vrednot, vzpostaviti informacijske centre, povečati nastanitveno-gostinske zmogljivosti, zgraditi rekreacijsko-sprostitveno infrastrukturo.

(4) Posebno identiteto dajejo občini vinogradi, med katerimi poteka Šmarsko-Virštanjska vinsko-turistična cesta VTC 10. Cesta povezuje vinorodna naselja in predstavlja turistično ponudbo in zanimivost za obiskovalce. Razdeljena je na tri dele, severni in srednji del potekata čez območje občine. Ponudnike turističnih storitev je potrebno povezati v enoten sistem in sicer tudi tako, da se izgradi celosten sistem kolesarskega omrežja. Pri tem je treba kolesarske steze načrtovati v bližini obstoječih cest, poti in strug oziroma njihovih koridorjev, pri čemer se je treba izogibati posegom v območja sklenjenih kmetijskih površin, predvsem najkvalitetnejših, ter fragmentaciji kmetijskih zemljišč. Pri tem je potrebno za izvajanje kmetijske dejavnosti omogočiti neoviran dostop kmetijski in drugi mehanizaciji do kmetijskih zemljišč. Poljske poti so prvenstveno namenjene vožnji kmetijske mehanizacije, je pa na njih dopustno kolesarjenje, sprehajanje, itd.

(5) Športnorekreacijske dejavnosti in razvoj turizma naj se načrtuje ob upoštevanju pogojev ter varstvenih usmeritev, s čimer se bo zagotovljeno ohranjanje lastnosti, zaradi katerih so območja opredeljeni kot zavarovano območje narave, naravna vrednota ter območje biotske raznovrstnosti.

Spodbuja se razvoj trajnostnih oblik rekreacije, kot je pohodništvo, jahanje, kolesarjenje itd. ter dejavnosti, ki so usklajene z naravnimi danostmi. Območja za oddih, rekreacijo in šport, ki zahteva velike površine, večje gradbene posege, se načrtuje ob obstoječi poselitvi, oziroma izven območij, ki so občutljiva za onesnaževanje ter izven naravno bolj ohranjenih in neposeljenih območij. Na območjih z naravnimi kakovostmi se načrtuje prilagojene, ne množične in neagresivne oblike turizma ter rekreacije v naravnem okolju, pri čemer se turistično in rekreacijsko infrastrukturo praviloma zagotavlja v obstoječih poselitvenih območjih. Načrtuje se prostočasne dejavnosti, ki ne zahtevajo gradnjo posebne infrastrukture.

(6) Razvoj trajnostnih oblik turizma in rekreacije se na celotnem območju usmerja v dvig kvalitete ponudbe, še posebej na obremenjenih območjih in naravovarstveno občutljivejših območjih. Rekreacija v naravnem okolju, ki zahteva gradnjo poseben infrastrukture se ne usmerja v obvodni pas vodotokov, ki imajo na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status. Na tem območju so dopustne ureditve rekreacijskih poti le na obstoječih poteh. Gradnja novih pešpoti in drugih rekreacijskih površin naj se ne ureja.

(7) Zavarovana območja narave, naravne vrednote in območja biotske raznovrstnosti se lahko integrira v turistično ponudbo z upoštevanjem varstvenih omejitev ter skladno s predpisi ohranjanja narave. Območje se lahko uredi na način, da se vzpostavi oglede ter predstavitev javnosti s postavitvijo opazovališč, tabel z informacijami in opozorili.

31. člen
(območja ohranjanja izjemnih kvalitet prostora)

(1) Izjemne kvalitete prostora na območju občine Šmarje pri Jelšah zaznamo na področju ohranjene narave in kulturne krajine vinogradniških območij. Na območju se nahaja izjemna krajina Tinska Gora – Babna Gora in zaščiteni kulturni krajini Babna gora in Tinska gora.

(2) Izjemne kvalitete prostora razvijamo tako, da se njihova kvaliteta ne izgubi in jih obenem vključujemo v ponudbo občine, saj so eden ključnih nosilcev razvoja turizma in rekreacije v občini. Izjemna krajina sestoji iz dveh iztegnjenih slemen, ki sta na severnih pobočjih pokrita s sadovnjaki in travinjem, na južnih pobočjih pa vinogradi po padnicah in gozdne zaplate. Na severnih pobočjih so zaselki, po vrhovih slemen pa zidanice in številne cerkve - tri na Tinskem vrhu in ena na Babni gori. Ohranja se mozaične krajine (kombinacije vinogradov, zidanic in cerkva) s trajnimi nasadi na gričevju ter široki pogledi.

(3) Ločnica, ki je s pritoki izdolbla sotesko, se izliva v Slivniško jezero. Zaradi izjemne lepote in ohranjenosti naravnih prvin bomo na tem območju omogočali prenovo in omejevali širitev poselitve, obenem pa spodbujali trajnostne oblike rekreacije (pohodništvo, kolesarstvo) in turistične dejavnosti, ki so usklajene z naravnimi danostmi (take, ki ne zahtevajo posebne rekreacijske infrastrukture in so vezane na poselitvena območja) ter območje povezovali z območjem Slivniškega jezera v občini Šentjur.

(4) Osameli kras vzhodno od Ponikve in območje karbonatnih kamnin (Dolgi potok na Rudnici) sta območji izjemnih geomorfoloških vrednot. Zaradi zanimivosti (površinski geomorfološki pojavi, jame, brezna) jih vključujemo v turistično ponudbo (povezave s kolesarskimi potmi) in hkrati ščitimo in ohranjamo naravno krajino (omejevanje pretirane širitve poselitve).

(5) Znotraj večjih vinogradniških območij prepoznamo kot izjemno kvaliteto območje sladkogorskih vinorodnih gričev z romarsko cerkvijo Matere božje in Lemberžico s pritoki ter območji vinogradniške krajine Tinske in Babne gore s številnimi enotami kulturne in naravne dediščine (cerkve, domačije, vinske kleti, zidanice, kašče, itd.). V teh območjih bomo ohranjali prepoznavno arhitekturo (spodbujali npr. prenovo in razvoj zidanic), spodbujali ohranjanje tipične kmetijske pridelave (intenzivno vinogradništvo) in razvijali turizem v sklopu ponudbe vinske turistične ceste.

32. člen
(območja urbanističnih in krajinskih zasnov)

(1) Urbanistična zasnova se izdela za naselji Šmarje pri Jelšah in Mestinje.

(2) Urbanistična ali krajinska zasnova se lahko izdela tudi za druga naselja ali krajinsko zaokrožena območja, v katerih je zaradi posebnega razvojnega interesa ali nasprotujočih si interesov to potrebno.

(3) Krajinska zasnova se izdela za varovana območja v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine oziroma ohranjanje narave, če tako določa akt o določitvi takega območja. Izdela se tudi za pripravo OPN, če se izkaže za potrebno ob pripravi sklepa o pripravi OPN.

VI. POGLAVJE
VARSTVO NARAVNIH IN KULTURNIH KAKOVOSTI IN VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI

33. člen
(ohranjanje narave)

(1) Na območju občine Šmarje pri Jelšah so območja ohranjanja narave razvidna iz veljavnih predpisov s področja varstva narave in prikaza stanja prostora. Za občino je značilno, da ima večina njenih večjih vodotokov status naravne vrednote. Poleg njih se kot naravni spomeniki in naravne vrednote varujejo posamezna drevesa ter kraški in geološki pojavi. Večje območje zaščite pa je osameli kras v severovzhodnem delu občine, ki je pretežno porasel z gozdom. Širše območje Slivniškega jezera, ki se v večjem delu nahaja v sosednji občini Šentjur in Dolgega potoka, pa je zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti opredeljeno kot ekološko pomembno območje.

(2) Kakršnikoli posegov in dejavnosti na zavarovanih območjih, območjih naravnih vrednot, ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), ki bi lahko pomenili trajno spremembo lastnosti le – teh, naj se ne načrtuje ali izvaja. Umeščanje prometne infrastrukture se praviloma izogiba naravovarstveno pomembnih območij. V kolikor to ni mogoče se prometna infrastruktura umešča na način, da se ohranja celovitost ter povezljivost naravovarstveno pomembnih območij.

(3) Na zavarovanih območjih narave se z namenom trajne ohranitve lastnosti in zagotavljanja varstva, upošteva prepovedi, usmeritve in priporočila, ki so podani v aktu o zavarovanju.

(4) Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

– na površinski in podzemne geomorfološki, geološki ter hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote,

– na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču,

– na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

(5) Skrajni severni in južni del območja občine, ki je zgrajen iz karbonatnih kamnin, je opredeljen kot območje pričakovanih naravnih vrednot. Na teh območjih se pričakuje odkritja novih podzemnih geomorfoloških tvorb (jame, brezna), zato bodo pristojne institucije spremljale posege v naravo, zlasti

zemeljska dela, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih, predvsem podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

(6) Habitatni tipi in značilni elementi krajine, so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Pred odločitvijo o prostorskih ureditvah in rešitvah, ki se nanašajo na območja s predvidenimi spremembami rabe prostora oziroma razmestitvijo dejavnosti v prostoru, je treba ugotoviti prisotnost habitatnih tipov na teh območjih in njihovo stanje ohranjenosti. Habitatni tipi se ohranjajo v ugodnem stanju tako, da se posegi in dejavnosti načrtujejo in izvajajo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši. Ohranjajo in ponovno se vzpostavljajo tiste značilnosti krajine, ki so pomembne za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Na obravnavanem območju se kot taki značilni elementi krajine pojavljajo: visokodebelni travniški sadovnjaki, posamezna drevesa in manjše skupine dreves v odprti krajini, živice, omejki, obrežna vegetacija ob potokih in rekah. Ohranjajo naj se posamezni gozdni otoki in obvodna vegetacija vzdolž površinskih vodotokov v pretežno kmetijski krajini, kar omogoča koridorsko povezljivost prostoživečim živalim ter predstavlja krajinsko pestrost pretežno kmetijskega območja.

(7) Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

(8) Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši. Skladno s to usmeritvijo naj se posege in dejavnosti načrtuje izven najbolj občutljivih in biotsko najvrednejših delov ekološko pomembnih območij.

(9) Na Šmarskem potoku in Mestinjščici ter drugih vodotokih, ki imajo poseben naravovarstveni status je izvajanje posegov, ki bi lahko negativno vplivali na lastnosti zaradi katerih imajo status naravne vrednote in območja varstva biotske raznovrstnosti, nesprejemljivo.

(10) V struge in brežine vodotokov se ne posega, saj ima oboje velik vpliv na ribje habitate. Zato se naj protipoplavne ureditve prednostno izvajajo izven strug in brežin. V primeru posegov na vodna in priobalna zemljišča je potrebno pridobiti vsa potrebna mnenja oziroma soglasja. Protipoplavni ukrepi na vodotokih se naj načrtujejo na način, da se ohranjajo vse lastnosti vodotokov, zaradi katerih so bili opredeljeni kot naravne vrednote, ter ohranjajo varstveni cilji območij Natura 2000. V primeru izvedbe posegov v vodotoke in vodna telesa mora biti načrtovano varstvo rib in njihovih habitatov ter ukrepi za preprečevanje negativnih vplivov, skladno s pridobljenimi pogoji Zavoda za ribištvo Slovenije (ZZRS) in pristojno ribiško družino. Določeni morejo biti cilji, omejitve in potrebni omilitvenih ukrepi. V primeru gradnje nove infrastrukture ali objektov v bližini vodnih in priobalnih zemljišč, kjer obstaja možnost poplavljanja, naj se že sedaj načrtuje ali rezervira prostor za take protipoplavne ukrepe, ki ne bodo zahtevali poseganja v vodna ali priobalna zemljišča.

(11) V primeru posegov v strugo potoka ali obrežni pas naj se ta izvede v obsegu in na način, da bo končno stanje čim bolj enako izvornemu. Regulacij, s katerimi bi povzročili spremembo smeri, obliko ali globino struge (spremembo vzdolžnega in prečnega profila struge), izolacijo in fragmentacijo habitata se ne izvaja. Za ohranjanje ugodnega stanja habitata se upošteva ekološke zahteve kvalifikacijskih vrst, ohranja se naravna ohranjenost vodotokov, obstoječih delov razgibanih naravnih brežin, zalivov, mrtvih rokavov, tolmunov in plitvin, mokrišč.

(12) V primeru bočne erozije, s katero bi bila porušena stabilnost brežine, se le ta utrjuje s sonaravnimi ukrepi in sicer z vrbovi popleti, lesenimi piloti, zasaditvijo grmovnih in drevesnih vrst avtohtone obrežne vegetacije itd. Kjer je možno, se gole brežine ozeleni z avtohtonim rastlinjem. Zveznost avtohtone obrežne vegetacije se ohranja. Krčitev ali odstranjevanje vegetacije se ne izvaja, kljub temu se iz sestoja lahko odstranijo poškodovana drevesa ali drevesa, ki možno ovirajo pretok, vendar le v obsegu, kateri bistveno ne spremeni fizikalne lastnosti obrežja. Naravno vrstno sestavo obvodne vegetacije in njeno pestro strukturiranost se ohranja, propadla drevesa pa se nadomesti z zasaditvijo avtohtonih vrst. Naplavine se čisti po potrebi, pri tem se čas čiščenja (poseg v vodotok) naj

prilagodi ekološkim zahtevam vrst, katerim obvodno in vodno okolje zagotavlja ugodne življenjske pogoje.

(13) Na posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000) se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

– ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;

– ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;

– ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;

– ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

(14) Na območjih ohranjanja narave bomo omejevali vse nove posege in dejavnosti, ki bi ta območja razvrednotili, smiselno pa bomo na ta območja umeščali dejavnosti, ki so z varstvom kompatibilne (rekreacija v smislu sprehajalnih in kolesarskih poti, sonaravno kmetijstvo itd.). Na robnih delih naravovarstvenih območij se raba in dejavnosti v prostoru načrtujejo in izvajajo tako, da ne povzročijo negativnega daljinskega vpliva na ta območja.

(15) Za varstvo prosto živečih vrst, ki so zavarovane s predpisom o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, se poleg usmeritev za ohranjanje ugodnega stanja, iz tega predpisa, upoštevajo še naslednje varstvene usmeritve za ohranjanje habitata živalskih vrst v ugodnem stanju: netopirji (več vrst): Cerkev Sv. Miklavža (Dvor), Cerkev Sv. Lovrenca (Vrh), Cerkev Sv. Matere božje (Sladka gora), Cerkev Sv. Pankracij (Lemberg pri Šmarju in cerkev) in Cerkev Sv. Peter, (Kristan Vrh) so habitat zavarovane vrste netopirjev. Pred morebitno obnovo cerkve se pri izvedbi upošteva pogoje za ohranitev habitata živalskih vrst, ki jih v mnenju poda Zavod RS za varstvo narave, OE Celje. V mnenju se opredelijo način in čas izvedbe obnovitvenih del in posegov na objektu ter neposredni okolici. Morebitno urejanje okolice cerkva naj se prilagodi na način, da se ohranja drevesa, sklenjene mejice, grmovje in gozd.

34. člen
(varstvo kulturne dediščine)

(1) Občina Šmarje pri Jelšah je bogata z enotami kulturne dediščine, saj jih lahko naštejemo 266. Tipološko prevladuje profana stavbna dediščina, nato sledijo sakralna dediščina, arheološka dediščina, memorialna dediščina, naselbinska dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina, kulturna krajina in sakralno-profana dediščina. Med navedenimi enotami kulturne dediščine jih je 43 z odloki razglašenih za spomenik lokalnega pomena, ena pa za spomenik državnega pomena.

(2) Objekti in območja kulturne dediščine so razvidni iz veljavnih predpisov s področja varstva kulturne dediščine (aktov o razglasitvi kulturnih spomenikov, aktov o določitvi varstvenih območjih dediščine) in prikaza stanja prostora. Nekateri razglasitveni akti spomenikov so stari že več kot 30 let, zato bo občina skupaj z Zavodom za varstvo kulturne dediščine pristopila k pregledu stanja na terenu in posodobila razglasitve posamičnih spomenikov. Občina je na pristojni zavod že podala predlog za razglasitev območja cerkve svetega Roka in kapelic Križevega pota (na južnem pobočju Šmarja pri Jelšah) za spomenik državnega pomena.

(3) Kot obvezno izhodišče pri posegih v prostor je potrebno upoštevati zasnove varstva nepremične kulturne dediščine, pri čemer se upošteva načela celostnega varstva, naravne in kulturne značilnosti prostora, optimalno varovanje dediščine na krajih, kjer se nahaja in ohranja kulturne raznovrstnosti in kulturno identiteto prostora. Varuje se arheološka najdišča, ki se jih ohranja in-situ ter izogiba posegom vanje. V vplivnem območju bodočega spomenika državnega pomena (cerkev Sv. Roka in kapelic Križevega pota) je potrebno vse posege prilagoditi na način, da se ohranja veduta kapelic s

cerkvijo (npr. ustrezna omejitev višinskih gabaritov novih stavb, preprečitev novih poselitev v bližnji okolici).

(4) Nepremično kulturno dediščino vključujemo v programe turistične ponudbe. Poleg kulturne dediščine bomo upoštevali tudi druge kakovostne grajene ali kako drugače ustvarjene prostorske prvine in ohranjali značilno naselbinsko, krajinsko in arhitekturno tipologijo in morfologijo. S programi celostne prenove in razvoja ter sofinanciranjem gradbenih in restavratorskih posegov, bomo vzpodbujali obnovo kulturne dediščine.

35. člen
(urejanje krajine)

(1) Krajino bomo urejali v skladu z Evropsko konvencijo o krajini na način, da hkrati ohranjamo prvobitnost, krajinske vzorce, skladnost in pestrost ter zagotavljamo vzdržno rabo naravnih virov in omogočamo kakovostno bivalno in gospodarsko okolje.

(2) Prostorske značilnosti se določajo na osnovi analiz, pripravljenih v okviru strokovnih podlag pri pripravi prostorskih aktov lokalnih skupnosti. Pri tem se upoštevajo že izdelane raziskave s področja določanja krajinskih, arhitekturnih in etnoloških regij in predpisi s področja ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine.

(3) Prepoznavnost krajine oblikujejo pestra kulturna krajina, arheološka, stavbna in naselbinska dediščina ter naravne vrednote z izrazitimi in prepoznavnimi lastnostmi, ki tvorijo kulturni in simbolni pomen ter doživljajsko vrednost krajine. Prostorske značilnosti, ki tvorijo kulturno in simbolno prepoznavnost določenega območja, se morajo ohranjati in na novo vzpostavljati s prostorskim načrtovanjem. V območja prepoznavnosti se umeščajo dejavnosti na način, ki omogoča ohranjanje in krepitev prepoznavnosti arhitekturnih in krajinskih regij, izjemnih krajin in varovanje kulturne dediščine. V območjih prepoznavnosti se pri umeščanju dejavnosti in prostorskih ureditev ter pri njihovem širjenju, oblikovanju in funkcionalni razmestitvi upošteva predvsem:

– značilnosti posameznih krajinskih regij, ki izhajajo iz njihove rabe, funkcije in podobe (naravna ohranjenost, pestrost, harmoničnost, simbolni pomen naravnih in ustvarjenih sestavin prostora);

– da se ohranja značilni stik naselij in odprte krajine ter kakovostnih grajenih struktur;

– da se ohranjajo vidno privlačni deli krajine, vedute oziroma kvalitetni pogledi.

(4) Pri načrtovanju razvoja poselitve v krajini je treba zagotoviti:

– varstvo kulturne dediščine, ohranjanje izjemnih krajin ter kakovostnih prostorskih struktur, ki ohranjajo in vzpostavljajo prepoznavnost krajine;

– ohranjanje naravnih vrednot ter preprečitev njihovega uničenja ali poškodovanja na območju pričakovanih naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti, zavarovanih območij, habitatnih tipov, habitatnih ogroženih vrst, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju in drugih naravnih sestavin prostora, ki ohranjajo in vzpostavljajo naravno kakovost krajine, v skladu s predpisi;

– varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki naj bo takšno, da se na ogrožena območja ne bi umeščale dejavnosti, ki te nesreče lahko povzročajo;

– upoštevanje zatečene rabe, funkcije in podobe krajine ter potencialov krajine za krepitev gospodarskih in socialnih koristi;

– da se razvoj v krajini usmerja v območja kjer so razpoložljivi vodni viri in kjer je brez večjih prostorskih posegov možno zagotoviti ustrezno oskrbo s pitno vodo in ustrezno varstvo pred škodljivim delovanjem voda;

– da se v kar največji možni meri upošteva strukturno urejenost prostora, način povezave s stavbno in naselbinsko dediščino in zgodovinski razvoj območij;

– da se v kar največji možni meri ohranjajo za posamezne krajinske regije značilni krajinski vzorci.

36. člen
(obramba in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami)

(1) Na območju občine Šmarje pri Jelšah ni pomembnih območij in objektov za potrebe obrambe.

(2) Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami vsebuje vse oblike in dejavnosti, ki so pomembne za preprečevanje nesreč in ublažitev njihovih posledic. V občinski pristojnosti je predvsem spremljanje nevarnosti, organiziranje in pripravljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč ter organiziranje in izvajanje zaščite, reševanja in pomoči. Težišče varstva pa so preventivni ukrepi, ki se izvajajo predvsem v okviru načrtovanja in urejanja prostora.

(3) Območje občine Šmarje pri Jelšah spada v seizmogeno območje Karavanke - Kozjansko, po katerem tečeta dva večja preloma, ki povezujeta Karavanke s Kozjanskim ter Koroško s Halozami. Ozemlje sekajo še številni drugi prelomi, ki potekajo v smeri severozahod - jugovzhod. Potresna ogroženost občine je znatna. Večina območja občine spada v 7. stopnjo potresne intenzitete, manjši del na zahodu pa v 8. stopnjo. Leta 1974 je območje Kozjanskega prizadel močan potres z magnitudo 5,1 (učinki so dosegli med 7. in 8. stopnjo po EMS).

(4) Z vidika preventive je ogroženost občine zaradi naravnih nesreč velika, poleg potresne in poplavne ogroženosti, je najbolj problematična ogroženost zaradi zemeljskih plazov, predvsem v osrednjem in severnem delu občine. Nevarnost plazenja, ki je pogojena z geološko in geomorfološko sestavo tal se srečuje z ranljivostjo, ki jo potencira značilna razpršena poselitev. Ogrožena je predvsem razpredena infrastruktura, ki hkrati tudi vpliva na povečevanje same nevarnosti plazenja na posameznih območjih.

(5) Pri pripravi prostorskih aktov je treba upoštevati ogrožena območja po zakonu o vodah in podzakonskih aktov in sicer poplavna, erozijska, plazljiva in plazovita območja. Na ogroženih območjih je treba načrtovati v skladu z omejitvami zaradi naravnih in drugih nesreč ter varstva voda. Na ogroženih območjih je treba omogočiti varne življenjske razmere s sanacijo žarišč naravnih procesov in z omejevanjem razvoja, sorazmerno s stopnjo nevarnosti naravnih procesov, ki lahko ogrožajo človekovo življenje ali njegove materialne dobrine. Območja, kjer ni bivališč ali gospodarskih dejavnosti, se prepuščajo naravni dinamiki. Na ogroženih območjih se ne načrtuje nove poselitve, infrastrukture oziroma dejavnosti ali prostorskih ureditev, ki bi lahko s svojim delovanjem povzročile naravne nesreče ali povečale ogroženost prostora.

(6) Poplavna območja se določijo v skladu z zakonom o vodah in so razvidna iz veljavnih kart (KRPN in opozorilne karte). Na poplavnem območju so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna ali priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Nevarnost zaradi poplav je prisotna predvsem v gosteje naseljenih dolinskih območij ob vodotokih Šentviški potok, Selški potok, Bodriški potok, Šmarski potok, Mestinjščica, Globoški graben, Dvorski potok, Preloški potok, , Polžanski potok, Hajnski potok, Zibiški in Tinski potok (v Šmarju pri Jelšah, Mestinju, Šentvidu pri Grobelnem, Grobelnem – del, Tinskem). Zato bo treba za zmanjševanje ogroženosti teh območij izvesti protipoplavne ukrepe.

(7) Retencijske površine se ohranjajo in če je to mogoče, zagotavljanje njihove ponovne vzpostavitve. Kadar je izkazan javni interes, je spreminjanje obsega retencijskih površin ali vodnega režima možno le ob ustrezni nadomestitvi teh površin in izvedbi ukrepov, ki zagotavljajo, da se ne poslabšujeta vodni režim in stanje voda.

(8) Na poplavnih, erozijskih in plazljivih območjih naj se ne načrtuje prostorskih ureditev oziroma dejavnosti, ki lahko te procese sprožijo.

(9) Pri umeščanju novih poselitvenih območij ter pomembnejše infrastrukture (npr. obvoznica, čistilna naprava Grobelno) je na podlagi ustreznih strokovnih podlag (HHŠ za obstoječe in načrtovano

stanje razredov poplavne nevarnosti) potrebno preprečiti negativni vpliv novih ureditev v prostoru na poplavno ogroženost z načrtovanjem celovitih protipoplavnih ukrepov, na podlagi katerih se poplavna ogroženost zmanjša.

(10) Poleg preventivnih ukrepov mora občina skrbeti tudi za področje zaščite, reševanja in pomoči. V ta namen so na območju občine zagotovljena območja izključne rabe prostora in območja možne izključne rabe prostora za zagotavljanje zaščitnih ukrepov ob naravnih in drugih nesrečah:

– 7 evakuacijskih zbirališč: gasilski domovi (v Šmarju pri Jelšah, Mestinju, na Sladki Gori, Kristan Vrhu, v Šentvidu pri Grobelnem, Svetem Štefanu in Zibiki),

– 8 evakuacijskih sprejemališč: vrtec, osnovne šole (dve v Šmarju pri Jelšah, po ena v Mestinju, na Sladki Gori, Kristan Vrhu, v Šentvidu pri Grobelnem, Svetem Štefanu in Zibiki),

– 8 večjih območij, ki lahko sprejmejo večje število oseb: nogometno igrišče, travnata igrišča (dva v Šmarju pri Jelšah in okolici, po eno v Svetem Štefanu, na Sladki Gori, Kristan Vrhu, v Zibiki, Šentvidu in Mestinju),

– lokacija za začasno skladiščenje nastalih gradbenih odpadkov (ruševin): kamnolom Pijovci,

– lokacije za pokop (šest pokopališč): v Šmarju pri Jelšah, na Sladki Gori, Kristan Vrhu, v Šentvidu pri Grobelnem, Svetem Štefanu in Zibiki,

– lokacijo pokopališča kadavrov pa določi veterinarska stroka.

37. člen
(varovanja zdravja ljudi)

(1) Potrebno je upoštevati predpise s področja kakovosti zraka. Občina si bo prizadevala za zmanjšanje onesnaženosti zraka.

(2) S premišljenim načrtovanjem prostora in izvedbo ukrepov varstva pred hrupom se bo preprečevalo, da bi v okolju prišlo do čezmerne obremenitve s hrupom. Zaradi varstva pred hrupom se posamezna območja podrobnejše namenske rabe razvrstijo v stopnje varstva pred hrupom. Prizadevamo si, da dolgoročno postopno znižamo število prebivalcev, ki so v svojem življenjskem okolju izpostavljeni višjim ravnem hrupa, hkrati pa varujemo tista območja v urbanem in naravnem okolju, ki s hrupom niso (pre)obremenjena.

(3) Občina bo izvajala ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe in za blaženje učinkov podnebnih sprememb za načrtno zmanjševanje ranljivosti in povečevanje odpornosti na zaznane ter pričakovane vplive podnebnih sprememb. V ta namen se ureja in ohranja zelene površine kot blažilce vplivov podnebnih sprememb, zagotavlja pitno vodo, zmanjšuje ranljivost prostora in izpostavljenost prebivalcev tveganjem in nevarnostim. Na ravni kmetijstva se ukrepe načrtuje kot celovite prostorske ureditve – zlasti kmetijskozemljiške operacije in namakalne sisteme. Prav tako se pri načrtovanju upošteva naravne razmere ter danosti, zagotavljanje ekološke povezljivosti, ohranjanje biotske raznovrstnosti in naravnih vrednosti, kulturne dediščine in prepoznavnosti krajine. Pri načrtovanju se upošteva napovedi Agencije RS za okolje glede dviga temperature in ekstremnih padavinskih ter vremenskih dogodkov, ki jim je potrebno prilagoditi prostorske rešitve.

38. člen
(ohranjanja kakovostnih tal)

(1) Z namenom ohranjanja kakovostnih tal ter omogočanja ekosistemskih storitev tal je treba preprečevati onesnaženje tal,

– minimizirati prekrivanje tal z neprepustnimi materiali,

– zmanjševati erozijo tal ter s tem povezane izgube ali premeščanje predvsem rodovitnih delov tal,

– varovati in ohranjati biotske raznovrstnosti v tleh in na njih,

– ohranjati in povečevati organskih snovi v tleh na kmetijskih zemljiščih, kjer je zaznano pomanjkanje,

– odpravljanje posledic obremenjevanja tal in ponovno vzpostavljanje regeneracijskih sposobnosti tal,

– zagotoviti varovanje in trajnostno rabo tal,

– trajnostno upravljanje s tlemi in zemljišči in zmanjšati neto letno rast pozidanih zemljišč za 25 % do leta 2030 in s ciljem ničelne rasti pozidanih površin od 2050 naprej.

(2) Varovati in trajnostno upravljati je treba z vsemi tlemi, ne glede na rabo. Posebno pozornost je treba nameniti varovanju ekosistemsko pomembnim tlem, torej tlem z visokimi sposobnostmi izvajanja večine ekosistemskih storitev tal, v vseh vrstah rabe tal. S tlemi se trajnostno upravlja na način, da se ohrani njihova različnost, kakovost ter sposobnost zagotavljanja ekosistemskih storitev.

(3) Vsi posegi na ali v tla se izvajajo na način, da je izguba in degradacija tal čim manjša. Potrebno je izboljšati, ohraniti ali obnoviti kakovost tal. V sklopu načrtovanja rabe zemljišč oziroma tal naj se upošteva hierarhija izkoriščanja zemljišč:

– preprečiti dodatno izkoriščanje in pozidavo tal, kolikor je mogoče;

– v primeru, da izkoriščanje in pozidave tal ni mogoče preprečiti, potem se morajo ponovno uporabiti tla, ki so že izkoriščena ali pozidana;

– če izkoriščanje in pozidave tal ni mogoče preprečiti, niti ni mogoče tal ponovno uporabiti, je treba izkoristiti ali pozidati tla, ki so slabše kakovosti;

– v primeru, da so tla izkoriščena ali pozidana, je treba uporabiti ukrepe za ublažitev in nadomestitev, da se čim bolj zmanjša izguba ekosistemskih storitev tal.

(4) Vsa zaradi posegov ali gradnje degradirana tla se morajo sanirati na način, da se vzpostavi prvotno stanje ali pa se izvedejo načrtovane ureditve tal, ki so načrtovane na način, ki ne poslabša prvotnega stanja tal. Prav tako se morajo sanirati degradirana tla na poteh in začasnih gradbenih površinah. Za namene vzpostavitve stanja tal v prvotno stanje se mora pred začetkom del pregledati, popisati in fotodokumentirati stanje tal. Izvesti se mora primerjava stanja tal pred in po posegu.

(5) Za začasne prometne in gradbene površine se morajo prednostno uporabljati obstoječe infrastrukturne in druge manipulativne površine. V času izvajanja gradnje je treba izvajati ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje degradacije tal na način, da se na enako kakovostnih tleh uredi čim krajše poti za prevoze do gradbišča. Gradbeni posegi s težkimi stroji se opravljajo le v suhem vremenu, na neutrjenih tleh. S tem se omili degradiranost tal zaradi poslabšanja teksture tal.

(6) Po izvedbi zemeljskih del naj se razgaljene površine čim prej ozeleni z avtohtonimi rastlinskimi vrstami ter se jih nato ustrezno vzdržuje, da se prepreči naselitev oziroma širjenje invazivnih vrst. V primeru, da bi bilo potrebno za ustrezno in uspešnejšo ozelenitev površin pripeljati dodatno zemljino in humus izven območja urejanje, je potrebno zagotoviti, da zemljina ni kontaminirana z invazivnimi tujerodnimi rastlinskimi vrstami.

(7) Med izvajanjem posegov in izvajanjem dejavnosti je potrebno zagotoviti, da ne prihaja do onesnaženosti tal. Najmanj je treba zagotoviti naslednje:

– zagotovljeno mora biti ustrezno opremljeno mesto za skladiščenje nevarnih snovi z lovilno skledo ustrezne prostornine, ki bi v primeru razlitja, razsipa ali druge nezgode, omogočila zajem teh snovi in preprečila prehod v tla;

– preprečeno mora biti izcejanje goriv, olj, zaščitnih premazov in drugih škodljivih ali strupenih snovi v tla;

– vsi transportni in gradbeni stroji morajo biti tehnično brezhibni in ustrezno vzdrževani. Vzdrževalna dela na gradbenih strojih morajo potekati zunaj gradbišča, v ustrezno opremljenih delavnicah. Točenje goriva v gradbene stroje na območju gradbišča je potrebno izvajati z ustrezno cisterno za razvoz goriva, pri čemer je treba izvesti ukrepe za preprečitev razlivanja nevarnih snovi in s tem preprečiti onesnaževanje tal;

– na vseh napravah in objektih, na katerih obstaja možnost razlivanja nevarnih snovi, se predvidijo tehnični ukrepi za preprečitev razlivanja nevarnih snovi (gorivo, motorno olje in druge škodljive snovi);

– za primer nezgodnih dogodkov (npr. izlitje naftnih derivatov v tla) mora biti pripravljen načrt ravnanja za takojšnje ukrepanje. Zagotoviti je treba takojšnje ukrepanje za to usposobljenih delavcev ter preprečiti onesnaženost tal. V načrtu morajo biti tudi določene pooblaščene osebe, ki so odgovorne za organizacijo intervencije.

VII. POGLAVJE
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

39. člen
(veljavnost občinskih prostorskih aktov)

Z dnem uveljavitve OPP preneha veljati Odlok o Strategiji prostorskega razvoja Občine Šmarje pri Jelšah (Uradni list RS, št. 87/10).

40. člen
(objava in začetek veljavnosti)

Ta odlok začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 3500-0149/2020-68

Šmarje pri Jelšah, dne 7. oktobra 2026

EDA 2026-5884012000-0016

Župan
Občine Šmarje pri Jelšah
Matija Čakš

Naslov publikacije: Uradni list Republike Slovenije • **ISSN**: 1580-3074 • **Letnik**: XXXVI • **Številka izdaje**: 1758/2026 • **Datum izdaje**: 23. 10. 2026 • **Leto izida**: 2026 • **Izdajatelj**: Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, Mestni trg 4, 1000 Ljubljana, 01 241 18 02, gp.svz@gov.si • **Cena**: publikacija je brezplačna • **Financira**: Republika Slovenija • **Vrsta izdaje**: elektronska izdaja • **Spletni dostop**: https://pisrs.si/api/uradni-list/objava/u20261758.pdf